

پاسخ نامه

سال یازدهم انسانی

۷ فروردین ماه ۹۹

دقت کرده‌ای پاسخ ✓

پدیدآورندگان آزمون

طراحان:

نام درس	نام طراحان
فارس (۲)	حسین پرهیزگار، حسن پاسیار، اسماعیل تشیعی، محمدجواد قورچیان، ابراهیم رضایی مقدم، اسماعیل گنجه‌ای، شاهد گواه،
مهریه زبان قرآن (۲)	علی‌اکبر ایمان‌پرور، مریم آقایی، درویشعلی ابراهیمی، خالدمشیربناهی، نعمت‌الله مقصودی، مجید همایی
دین و زندگی (۲)	محمد آقاصالح، ابوالفضل احدزاده، محمد رضایی‌بغا، فردین سماقی، محمدرضا فرهنگیان، فرشته کیانی، مرتضی محسنی کبیر
زبان انگلیسی (۲)	ماتده امیری، رحمت‌الله استیری، فریبا توکلی، شهاب مهران‌فر
ریاضی و آمار (۲)	محمد بحیرایی، هادی پلاور، حمید زرین‌کفش، امیرزراندوز، شقایق راهبریان، فرداد روشنی، امیر محمودیان، فریده هاشمی
علوم و فنون ادبی (۲)	سعید جعفری، ابراهیم رضایی مقدم، سمیه قانیلی، عارفه‌سادات طباطبایی‌نژاد، اعظم نوری‌نیا
تاریخ (۲)	سکینه‌سادات سعیدیان، مهدی کاردان، حبیبه محبی، آزاده میرزائی
جغرافیا (۲)	هژبر رحیمی، مهدی کاردان، آزاده میرزائی، حبیبه محبی، آذر نوری بروجردی
جامعه‌شناسی (۲)	بهزاد اندرز، فروغ‌نجمی تیموریان، علیرضا رضایی، آزاده میرزائی، محمدابراهیم مازنی، حبیبه محبی
فلسفه	محمدرضا آذركسب، راحله بابائی صومعه‌کبودین، فاطمه شهیمیری، محمد دینانی مدنی، شاهد گواه،
روان‌شناسی	هژبر رحیمی، وحید دهقان، کوثر دستورانی، مهسا عفتی، آزاده میرزائی

گزینشگران و ویراستاران:

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار استاد	ویراستار دانشجو	مسئول درس مستندسازی
فارس (۲)	محمدجواد قورچیان	محمدجواد قورچیان	کاظم کاظمی، حسن وسکری	کامران اله‌مرادی	الناز معتمدی
مهریه زبان قرآن (۲)	مریم آقایی	مریم آقایی	حسام حاج‌مؤمن، اسماعیل یونس‌پور	سیدمحمدمدنی دینانی	لیلا ایزدی
دین و زندگی (۲)	فرشته کیانی	سکینه گلشنی	محمدابراهیم مازنی	—	زهره قموشی
زبان انگلیسی (۲)	ماتده امیری	ماتده امیری	شهاب مهران‌فر، محدثه مرآتی		پویا گرجی
ریاضی و آمار (۲)	حمید زرین‌کفش	حمید زرین‌کفش	محمد بحیرایی		حسین اسدزاده
علوم و فنون ادبی (۲)	اعظم نوری‌نیا	اعظم نوری‌نیا	حسن وسکری، الهام محمدی		الناز معتمدی
تاریخ (۲)	حبیبه محبی	حبیبه محبی	—	پریسا ایزدی	محدثه پرهیزگار
جغرافیا (۲)	محمدابراهیم مازنی	محمدابراهیم مازنی	حبیبه محبی	ساناز برکت، کامران اله‌مرادی	زهره قموشی
فلسفه	محمد شاه‌وردی	محمد شاه‌وردی	—	—	
روان‌شناسی	هژبر رحیمی	هژبر رحیمی	—	سیدمحمد مدنی دینانی	

گروه فنی و تولید

مدیر گروه: لیلا فیروزی

مسئول دفترچه: حبیبه محبی

حروف‌نگاری و صفحه‌آرایی: مهشید ابوالحسنی

مدیر واحد مستندسازی و مطابقت با مصوبات: فاطمه رسولی‌نسب

مسئول دفترچه‌ی مستندسازی: فریبا رئوفی

نظارت چاپ: سوران نعیمی

سال یازدهم انسانی

۷ فروردین ۹۹

صفحه‌ی	مواد امتحانی	ردیف
۴	فارسی و نگارش (۲)	۱
۵	فارسی و نگارش (۲) (شاهد «کواه»)	۲
۶	عربی زبان قرآن (۲)	۳
۸	دین و زندگی (۲)	۴
۱۰	زبان انگلیسی (۲)	۵
۱۲	ریاضی و آمار (۲)	۶
۱۵	علوم و قنون ادبی (۲)	۷
۱۷	تاریخ (۲)	۸
۱۸	جغرافیا (۲)	۹
۱۹	جامعه‌شناسی (۲)	۱۰
۲۱	فلسفه	۱۱
۲۲	فلسفه (شاهد «کواه»)	۱۲
۲۳	روان‌شناسی	۱۳

*دانش‌آموزان گرامی: برای دیدن سؤال‌های دام‌دار آزمون به صفحه‌ی مقطع خود مراجعه کنید و نظر خود را در مورد سؤالات دام‌دار بنویسید و جایزه بگیرید.

بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی (وقف امام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - تلفن چهار رقمی ۶۶۶۳-۰۲۱ داخلی ۱۶۵

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی وقف امام است بر گسترش دانش و آموزش»

فارسی و نگارش (۲)

۱-

(هسین پرهیزگار، لغت، ترکیبی)

استحقاق: سزاواری، شایستگی

۲-

(مهمربوار قورچیان، املا، صفحه ۱۰)

املای صحیح واژه: حلاوت

۳-

(اسماعیل کنه‌ای، آرایه، صفحه ۷۹ و ۸۰)

همانطوری که از صورت بیت پیداست بین کلمه «قرار» و «بی قرار» تضاد هست ولی در بیت متناقض نما دیده نمی‌شود.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: «شاهد هر جایی بودن» و در عین حال «رخساره به کس نمودن» متناقض‌نماست.

گزینه «۳»: «شکسته بودن ساز» و در عین حال «خوش آهنگی آن» تناقض دارد.

گزینه «۴»: «داد بودن خون ریختن» (انصاف بودن کشتن) خلاف عرف و عادت است و متناقض‌نماست.

۴-

(اسماعیل تشیعی، آرایه، ترکیبی)

تشبیه: چاه زنج، یوسف دل، دلو عنایت
استعاره: یوسف مصراع دوم استعاره از (دل)
تلمیح به داستان افکندن یوسف (ع) در چاه
مراعات نظیر بین (دلو، چاه) و (یوسف، چاه)

۵-

(هسن پاسیار، دستور، صفحه ۴۳)

واژه «شیخ» شاخص است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: واژه «خواجه» شاخص نیست و نقش منادا دارد.

گزینه «۲»: واژه «مهندس» شاخص نیست و نقش مضاف‌الیه دارد.

گزینه «۴»: واژه «سلطان» شاخص نیست و نقش مضاف‌الیه دارد.

۶-

(هسن پاسیار، دستور، ترکیبی)

تو: مضاف‌الیه

شکل مرتب شده مصراع دوم:

برای پریشانی این سلسله آخر وجود ندارد.

متّم مضاف‌الیه نهاد

«را» در معنی حرف اضافه «برای» به کار رفته و فعل «بست» در معنای غیر اسنادی است.

۷-

(اسماعیل کنه‌ای، دستور، صفحه ۷۲)

واژه «همه» برای «جان مستان» بدل است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: «خود» در نقش مضاف‌الیه آمده است.

گزینه «۳»: «سعدی» منادا است، «تو» برای جمله بعد از خود نهاد است.

گزینه «۴»: «واو» به کار رفته در هر مصراع «واو» ربط است، واژه «گرد» مخفف «گیرد» می‌باشد.

۸-

(هسین پرهیزگار، مفهوم، صفحه ۵۲ و ۵۳)

فقط درد عشق است که برای آن درمانی نیست.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: عشق را بلا می‌داند و خواهان رهایی از آن است.

گزینه «۲»: نهاد جمله پدر مجنون است که توسل به خداوند و حضور در کعبه را راه نجات فرزند خود از عشق می‌داند.

گزینه «۳»: بیت درباره خداوند است.

۹-

(اسماعیل تشیعی، مفهوم، صفحه ۳۳)

مفهوم بیت «۴»: «علم و عمر هدر رفت و کاری نکردی» یا «حسرت و عمر بر باد رفته و بی‌ثمر»
مفهوم بیت صورت سؤال و گزینه‌های «۱»، «۲» و «۳»، «ضرورت ترک تعلقات مادی» است.

۱۰-

(ابراهیم رشایی‌مقدم، مفهوم، صفحه ۷۵)

مفهوم عبارت صورت سؤال و گزینه‌های «۱»، «۲» و «۳»: راضی به رضای خدا بودن یا جبرگرایی

مفهوم بیت گزینه «۴»: ترک تعلقات و توحید گرایی

فارسی و نگارش (۲) (شاهد «گواه»)

۱۱-

(کتاب جامع، لغت، ترکیبی)

خواجه: سرور، بزرگ، مالدار، دولت‌مند / ضیعت: زمین زراعتی / صلت: پاداش، انعام، جایزه / وبال: سختی و عذاب، گناه

۱۲-

(کتاب جامع، املا، صفحه ۱۲ کتاب درسی)

املای «مینداز» به همین شکل درست است.

۱۳-

(کتاب جامع، آرایه، صفحه ۳۱ کتاب درسی)

اساس توبه (مشبهه) که در محکمی (وجه شبهه) چو (ادات تشبیه) سنگ (مشبهه به) نمود.

۱۴-

(کتاب جامع، آرایه، ترکیبی)

گزینۀ «۱»: «ایهام: «دوراندیش» دو معنا دارد: ۱) کسی که به دوری و هجران می‌اندیشد.

۲) عاقبت‌نگر / تلمیح: به دم حیات بخش عیسی (ع) اشاره می‌کند.

گزینۀ «۲»: مراعات‌نظیر بین «دست و پا» است ولی بیت تشبیه ندارد.

گزینۀ «۳»: بیت به داستان ضحاک و نیز داستان سامری، مردی که در قوم موسی

می‌زیست، تلمیح دارد. «ضحاک» نخست یعنی «بسیار خندان» و «ضحاک» دوم «نام

اسطوره‌ی ظلم و ستم» است، پس بیت جناس همسان دارد.

گزینۀ «۴»: «چون عود» تشبیه دارد و مراعات‌نظیر بین «عنبر» و «عود» و «آتش» معلوم

است.

۱۵-

(کتاب جامع، دستور، صفحه ۵۴ کتاب درسی)

«دوش» به معنای «دیشب» نقش قیدی دارد و می‌تواند قبل یا بعد از نهاد بیاید و همه

اجزای جمله به شیوه‌ی عادی به کار رفته است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینۀ «۲»: مسند و نهاد در مصراع اول جابه‌جا شده است.

گزینۀ «۳»: مسند و فعل در مصراع اول جابه‌جا شده است ← «خراب شود»

گزینۀ «۴»: «فلک را سقف» به شیوه‌ی بلاغی است؛ «سقف فلک» به شیوه‌ی عادی است.

۱۶-

(کتاب جامع، دستور، صفحه ۴۳ کتاب درسی)

گزینۀ «۱»: «چشم بد»، «آن سلسله»، «زلف دراز»، «هر حلقه»، «عالم دیگر» ← ۵ ترکیب

وصفی

گزینۀ «۲»: «آیینۀ روشن»، «خط نارسته»، «آن چهره»، «چهرۀ انور» ← ۴ ترکیب وصفی

گزینۀ «۳»: «آه گرم»، «دل پر خون»، «لاله‌ی احمر» ← ۳ ترکیب وصفی

گزینۀ «۴»: «عالم آشوب»، «آن زلف»، «زلف معتبر» ← ۳ ترکیب وصفی

۱۷-

(کتاب جامع، مفهوم، صفحه ۷۱ کتاب درسی)

مولانا معتقد است پس از مرگ، انسان حیات دیگری دارد و این رویش و حیات پس از

مرگ در گزینۀ «۲» نیز دیده می‌شود.

۱۸-

(کتاب جامع، مفهوم، صفحه ۱۲ کتاب درسی)

هم در بیت صورت سؤال و هم در بیت گزینۀ «۱» بر این نکته تأکید شده است که انسان

برای موفقیت باید تلاش کند.

۱۹-

(کتاب جامع، مفهوم، صفحه ۲۰ کتاب درسی)

عبارت صورت سؤال به عزت‌نفس و مناعت طبع قاضی بست اشاره دارد که با وجود

نیازمندی، هدیه و بخشش سلطان مسعود را از بونصر مشکان می‌گیرد و دوباره آن را باز

می‌گرداند و می‌گوید که من به این زررها نیازی ندارم و از حساب روز قیامت می‌ترسم. در

گزینۀ‌های «۱»، «۲» و «۳» نیز به مناعت طبع تأکید شده است.

۲۰-

(کتاب جامع، مفهوم، صفحه ۷۰ کتاب درسی)

مفهوم بیت مورد سؤال و ابیات گزینۀ‌های «۱»، «۲» و «۳» به این امر اشاره دارند که ما از اوج

آسمان‌ها و عالم معنا به این جهان مادی آمده‌ایم و دوباره به همان جایگاه معنوی

باز خواهیم گشت.

عربی (زبان قرآن (۲))

۲۱-

(مبیر همایی، ترجمه، صفحه ۳)

«یا أصدقاءنا» ای دوستان ما / «أقمننا» برپا داشتیم / «أمرنا» (فعل مجهول) دستور داده شدیم / «هیننا» بازداشتیم / «أصابنا» به ما رسیده است (رسید)

۲۲-

(مبیر همایی، ترجمه، صفحه ۱۸ و ۱۹)

ترجمه کلمات مهم:
«هؤلاء الناس»: این مردم / «یمررون»: تلخ می کنند / «حاملو شهد»: دارای شیرینی هستند، حمل کنندگان شیرینی هستند / «و الله»: به خدا قسم / «ما رأیت»: ندیده‌ام (ندیدم)

۲۳-

(قالدمشیرپناهی، ترجمه، ترکیبی)

«أ رأیت»: آیا دیده‌ای / «أشجع من»: شجاع‌تر از دلیرتر از / «هؤلاء الشباب المجهدين»: این جوانان کوشا (تلاشگر) / «یقفون»: می ایستند / «أمام»: در مقابل، در برابر / «أعظم مشاكل حیاتهم»: بزرگ‌ترین مشکلات زندگیشان / «بالسعی والمقاومة»: با سعی و مقاومت (تلاش و ایستادگی)

توضیح نکات درس:

اگر بعد از اسم تفضیل حرف «من» بیاید، آن را به صورت صفت برتر فارسی (صفت + تر) ترجمه می‌کنیم: «أشجع من...»: شجاع‌تر از...، «أرخص من»: ارزان‌تر از... اما اگر اسم تفضیل بدون حرف «من» باشد و همراه یک مضاف الیه باشد، آن را به صورت صفت عالی فارسی (صفت + ترین) ترجمه می‌کنیم: «أفضل الناس»: برترین مردم، «أعظم العبادة»: بزرگ‌ترین عبادت.

۲۴-

(مریم آقاییاری، ترجمه، ترکیبی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «یُقَدَّر» برآورد می‌کنند، «الملايين» میلیون‌ها
گزینه ۲: ترجمه درست کل عبارت: «لیوان با آب سرد پُر شد و مرد تشنه از آن نوشید.»
گزینه ۳: «تُنَجَّ» (فعل مجهول) تولید می‌شود

۲۵-

(مریم آقاییاری، ترجمه، صفحه ۲۹)

سال بعد: «بَعْدَ سَنَةٍ» / از مدرسه: «مِنَ الْمَدْرَسَةِ» / فارغ‌التحصیل می‌شویم: «نَتَخَرَّجُ»

۲۶-

(قالدمشیرپناهی، مفهوم، صفحه ۴۳)

ترجمه آیه: «اگر نیکی کنید، به خودتان نیکی می‌کنید.» مفهوم آیه این است که انسان هر عملی که انجام می‌دهد، نتیجه آن را می‌بیند که بیت‌های گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» نیز دارای چنین مفهومی هستند، اما بیت گزینه «۳» دارای این مفهوم است که انسان‌های خوب و بد هیچ‌یک ماندنی نیستند، پس بهتر آن است که از انسان، خوبی به یادگار بماند.

۲۷-

(قالدمشیرپناهی، لغت، صفحه‌های ۴، ۲۰ و ۳۲)

در گزینه «۲»، «طاعة» به معنی «اطاعت و فرمانبرداری» است که متضاد آن می‌شود: «عصیان»، دقت کنید که «ذنب» به معنی «دُم» است و با «ذنب» تفاوت دارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: مُخْتَال (خودپسند) ≠ المَتَوَاضِع (فروتن)
گزینه «۳»: الأَحِبَّة (دوستان) ≠ العُدَاة (دشمنان)
گزینه «۴»: يَفْتَحُ (باز می‌کند) ≠ يُغْلِقُ (می‌بندد)

۲۸-

(قالدمشیرپناهی، لغت، صفحه ۳۲ و ۳۹)

در گزینه «۴» آمده است که «ملیح (بانمک): کسی است که از ظاهر و سخن و رفتارش خوست می‌آید.» که درست است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «مرغ مگس: پرنده‌ای است که تنه‌های درختان را نوک می‌زند و در آنها لانه‌ای می‌سازد.» این توضیح مربوط به «نَقَار الخَشَب» دارکوب است.
گزینه «۲»: «ماهی پرنده: پرنده‌ای است که به تمساح در تمیز کردن دندان‌هایش کمک می‌کند.» این توضیح مربوط به «الزقراق: مرغ باران» است.
گزینه «۳»: «چتر: ابزاری است برای حفظ انسان از حیوانات جنگل.» (نادرست است).

۲۹-

(علی‌اکبر ایمان‌پرور، قرائت کلمات، ترکیبی)

«أَحَبُّ» اسم تفضیل، مبتدا و مرفوع و «بَعْتِدُ» (مضارع باب «افتعال») بر وزن «يَفْتَعِلُ» و «مُجَالَسَةٌ» مصدر باب «مُفَاعَلَةٌ» صحیح هستند.

۳۰-

(علی‌اکبر ایمان‌پرور، مکالمه، صفحه ۱۰)

شلواری بهتر از این می‌خواهم. - آن مغازه همکارم است. به آن جا برو، او پیراهن‌های زنانه زیبایی دارد. (مکالمه نادرست است).

ترجمه گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: کدام رنگ را برای خرید پیراهن دوست داری؟ - رنگ آبی را برای خرید پیراهن دوست دارم.

گزینه «۲»: چه کسی به فینال می‌رود؟ - هرکس گلی به ثمر برساند، به فینال می‌رود.

گزینه «۳»: چرا داور گل را قبول نکرد؟ - شاید به دلیل آفساید.

ترجمه‌ی متن:

آتش عنصر مهمی در زندگی انسان است، و کشف و روش برافروختنش مهم‌ترین اکتشاف و اختراع در تاریخ بشریت به شمار می‌رود. آتش در زندگی انسان سودهایی گوناگون و زبان‌هایی دارد. و اما از جمله سودهایش (این است که) انسان برای گرم کردن و روشن نمودن و آشپزی و محافظت از آن استفاده کرده است. و هنگام سخن گفتن درباره زبان‌ها، کلمه «آتش‌سوزی‌ها» به ذهن‌ها می‌آید ولی باید بدانیم که علل آن (آتش‌سوزی‌ها) بیش‌تر از حوادث طبیعی به خطاهای بشری برمی‌گردد.

و اما پرسشی که در این‌جا طرح می‌شود این است که کی و چگونه آتش کشف شد؟ دانشمندان اعتقاد دارند که انسان آغازین از طریق آتشفشان‌ها یا برقی که درختان را می‌زند با آتش آشنا شد. و احتمال دارد که روش اولی که انسان در آن به افروختن آتش اقدام کرد، از راه سایش باشد؛ و در این فرآیند، انسان برخی از درختان و چوب‌ها را به کار گرفت و توانست آتش را در امور خانگی و غیر آن به کار برد!

۳۱- (نعمت‌الله مقصوری، درک‌مطلب، ترکیبی)
ترجمه گزینه «۱»: توانست که خود را از دست پدیده‌های طبیعی و زیان‌هایشان برهاند. (نادرست است)

۳۲- (نعمت‌الله مقصوری، درک‌مطلب، ترکیبی)
ترجمه گزینه «۲»: بعد از این که با فرآیند سایش (مواد) آشنا شد!

۳۳- (نعمت‌الله مقصوری، درک‌مطلب، ترکیبی)
ترجمه گزینه «۱»: کشف آتش و روش برافروختنش نقطه تحولی در تاریخ بشریت بود!

۳۴- (نعمت‌الله مقصوری، درک‌مطلب، ترکیبی)
ترجمه گزینه «۳»: اولین انسانی که به افروختن آتش اقدام کرد!

۳۵- (نعمت‌الله مقصوری، درک‌مطلب، ترکیبی)
«أضرار» جمع «ضرر» است و اسم تفضیل نیست.

۳۶-

(علی‌اکبر ایمان‌پرور، قواعد، صفحه ۲۳)

«الْعَمَالُ» مفردش «عامل» و اسم فاعل است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «فَلَحًا» بر وزن «فَعَال» (کشاورز) اسم مبالغه‌ای است که دلالت بر شغل و حرفه دارد.

گزینه «۲»: «نظَّارة» (عینک) اسم مبالغه‌ای است که دلالت بر وسیله و ابزار دارد و بر وزن «فَعَالَة» است.

گزینه «۳»: «صَبَّار» (بسیار شکیبا) اسم مبالغه‌ای است که دلالت بر کثرت صفت دارد و بر وزن «فَعَال» است.

۳۷-

(مهیر همایی، قواعد، صفحه ۵ تا ۷)

در گزینه «۳»، «الْخَيْر» به معنی «خوب» اسم تفضیل نیست.

در دیگر گزینه‌ها، «خیر» به معنی «بهتر یا بهترین» اسم تفضیل است.

۳۸-

(ررویشعلی ابراهیمی، قواعد، صفحه ۳۵ و ۳۶)

برای تکمیل عبارت آمده در صورت سؤال باید فعلی (جواب شرط) را در نقطه چین قرار دهیم که مانند فعل اول عبارت (فعل شرط) برای صیغه مفرد مذکر مخاطب باشد (تَحَصُّدًا) تا از نظر معنایی نیز تناسب داشته باشد.

۳۹-

(مهیر همایی، قواعد، صفحه ۲۳ و ۲۴)

در گزینه «۲»، «سَبَّ» اسم مبالغه نیست. ولی در دیگر گزینه‌ها کلمات «الْكَذَّابِينَ»، «الطَّيَّار» و «الغَفَّار» اسم‌های مبالغه هستند.

۴۰-

(علی‌اکبر ایمان‌پرور، قواعد، صفحه ۲۱ و ۲۲)

در این عبارت، «المُجْرَبُ» اسم مفعول است و اسم فاعل در آن نیامده است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «إِذَا» از ادوات شرط / «خَاطَبٌ» فعل شرط / «الجاهلون»: اسم فاعل ثلاثی مجرد / «قالوا»: جواب شرط

گزینه «۳»: «تَحَرَّمُوا» فعل شرط / «المؤمنين»: اسم فاعل ثلاثی مزید / «تالوا»: جواب شرط

گزینه «۴»: «تَقَدَّمَ» فعل شرط / «تَجِدُ» جواب شرط / «الآخرة»: اسم فاعل ثلاثی مجرد

دین و زندگی (۲)

۴۱-

(ممد رضا فرهنگیان، هدایت الهی، صفحه ۲ و ۷)

مطابق آیه «یا ایها الذین آمنوا استجیبوا لله و لِرَسُولِهِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ»، خداوند عامل حیات‌بخش به روح انسان‌های مؤمن را، پذیرش فرمان خدا و پیامبرش معرفی می‌کند. نیازهای برتر، برآمده (برخاسته) از سرمایه‌های ویژه‌ای است که خداوند به انسان عطا کرده است.

۴۲-

(ممد رضا فرهنگیان، تداوم هدایت، صفحه ۱۸ و ۱۹)

همه انسان‌ها ویژگی‌های فطری مشترکی دارند. به طور مثال همه انسان‌ها فضیلت‌های اخلاقی مانند عدالت و خیرخواهی را دوست دارند. همچنین دین واحد الهی (اسلام) در عرصه عمل از انسان می‌خواهد با ایمانی که کسب کرده است، تلاش نماید تا فضایل اخلاقی مانند عفت، راستگویی و امانت‌داری را کسب نماید.

۴۳-

(ممد رضایی بقا، تداوم هدایت، صفحه ۲۳)

امروزه ادیانی وجود دارند که کاملاً به دست انسان‌ها ساخته شده‌اند و جنبه الهی ندارند. برخی از سازندگان این ادیان خود را به دروغ پیامبر معرفی کرده‌اند و برخی نیز خود را از جانب خدا نمی‌دانند، بلکه آنچه به فکرشان رسیده، در قالب یک دین به مردم عرضه کرده‌اند.

۴۴-

(مرتضی ممسنی کبیر، تداوم هدایت، صفحه ۱۹ و ۲۰)

به علت ابتدایی بودن سطح فرهنگ و زندگی اجتماعی و عدم توسعه کتابت، تعلیمات انبیا به تدریج فراموش می‌شد یا به‌گونه‌ای تغییر می‌یافت که با اصل آن متفاوت می‌شد (درست بودن بخش اول همه گزینه‌ها) و لازمه ماندگاری یک پیام، تبلیغ دائمی و مستمر آن است (استمرار و پیوستگی تبلیغ)

۴۵-

(ممد رضایی بقا، آخرین پیامبر، صفحه ۳۴)

خداوند از قلب و درون همه آگاه است و میان کسانی که حقیقت را درک کرده‌اند، اما به خاطر امیال دنیوی از آن پیروی نمی‌کنند و کسانی که با همه زحمتی که کشیده‌اند، حقیقت را نیافته‌اند، فرق می‌گذارد و گروه دوم را مؤاخذه نخواهد کرد. ممکن است پیروان پیامبر گذشته از آمدن پیامبر جدید آگاه نشوند؛ چنین افرادی نزد خداوند عذر دارند (معدورند) و اگر مطابق دین خود عمل کرده باشند، پاداش خود را می‌گیرند.

۴۶-

(ممد رضا فرهنگیان، آخرین پیامبر، صفحه ۳۳)

امروزه به جز قرآن کریم، هیچ کتاب آسمانی دیگری وجود ندارد که بتوان گفت محتوای آن به طور کامل از جانب خداست و انسان‌ها آن را کم و زیاد نکرده‌اند و با اطمینان خاطر بتوان از آن پیروی کرد. بنابراین تنها دینی که می‌تواند مردم را به رستگاری دنیا و آخرت برساند، اسلام است. و اختیار کردن دینی جز اسلام، منجر به زیان در آخرت می‌شود که این موضوع در آیه «وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ» تفسیر یافته است.

۴۷-

(ممد رضا فرهنگیان، آخرین پیامبر، صفحه ۳۳ و ۳۴)

با توجه به آیه ۱۳۶ سوره بقره: «قولوا آمنا بالله و ما انزل الینا و ما انزل الی ابراهیم و اسماعیل و ... لا نفرق بین احد منهم و نحن له مسلمون»، هدایت‌شده واقعی کسی است که به همه پیامبران ایمان داشته و میان آنها تفرقه نبیند.

۴۸-

(فرشته کیانی، مسئولیت‌های پیامبر (ص)، صفحه ۵۹)

آیه ۶۰ سوره نساء: «لَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ آمَنُوا بِمَا نُزِّلَ إِلَيْكَ وَ مَا نُزِّلَ مِنْ قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَن يَتَحَاكَمُوا إِلَى الطَّاغُوتِ وَ قَدْ أُمِرُوا أَن يَكْفُرُوا بِهِ وَ يُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَن يُضَلَّهُمْ خَلَّالًا» بعداً: آیا ندیده‌ای کسانی که گمان می‌کنند به آنچه بر تو نازل شده و به آنچه پیش از تو نازل شده ایمان دارند، اما می‌خواهند داوری به نزد طاغوت برند حال آنکه به آنان دستور داده شده که به آن کفر ورزند و شیطان می‌خواهد آنان را به گمراهی عمیقی بکشاند.

۴۹-

(ممد رضایی بقا، معجزه جاویدان، صفحه ۴۱)

قرآن کریم معجزات و کارهای خارق‌العاده انبیا را «آیت» یعنی نشانه و علامت نبوت می‌خواند که در عبارت قرآنی «أَتَىٰ قَدْ جِئْتُمْ بِآيَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ: مَنْ بِمَا نَشَانَهُای از پروردگارتان نزد شما آمده‌ام.» به آن اشاره شده است.

۵۰-

(فرزین سماقی - لریستان، مسئولیت‌های پیامبر (ص)، صفحه ۶۱)

اگر پیامبری در دریافت وحی و رساندن آن به مردم معصوم نباشد، دین الهی به درستی به مردم نمی‌رسد و امکان هدایت از مردم سلب می‌شود.

۵۱-

(فرشته‌کبابی، مسئولیت‌های پیامبر (ص)، صفحه ۵۷ تا ۵۹)

پذیرش حکومت طاغوت و اطاعت از دستورات و حاکمیت وی حرام است که این حکم در عبارت «قد امروا ان یکفروا به» مورد تأکید قرار گرفته و این امر نشان‌دهنده لزوم و ضرورت تشکیل حکومت اسلامی است.

۵۲-

(مفهم آقا صالح، پیشوای اسوه، صفحه ۷۰)

اگر یاران رسول خدا درباره امور روزمره سخن می‌گفتند، از روی لطف و مهربانی با آنان هم‌سخن می‌شد. پیامبر (ص)، اگر عمل حرامی مانند غیبت کردن از مردم سر می‌زد، آنان را از ادامه بحث بازمی‌داشت.

۵۳-

(مفهم رضایی بقا، پیشوای اسوه، صفحه ۷۲)

پیامبر (ص) در راستای مبارزه با فقر و محرومیت، از بیکاری بدش می‌آمد و کسانی را که فقط به عبادت می‌پرداختند و به کار توجه نمی‌کردند، مذمت می‌کرد. در عین حال به آسانی با فقیرترین و محروم‌ترین مردم می‌نشست و صمیمانه با آن‌ها گفت‌وگو می‌کرد. آنان نیز رسول خدا (ص) را همدل و همراه خود می‌یافتند. آن حضرت به یاران خود می‌فرمود: «به من ایمان نیاورده است کسی که شب را با شکم سیر بخوابد و همسایه‌اش گرسنه باشد.»

۵۴-

(مفهم رضایی بقا، پیشوای اسوه، صفحه ۷۳)

طبق آیه «یا ایها الناس انا خلقناکم من ذکر و انثی و جعلناکم شعوبا و قبائل لتعارفوا ان اکرمکم عندالله اتقاکم ان الله علیم خبیر». هدف خداوند از گروه قرار دادن مردم، شناخت و انس و آشنایی آنان با یکدیگر است و ملاک پیامبر (ص) در تقسیم‌بندی افراد، تقوای انسان‌ها بود.

۵۵-

(قردرین سماقی - لرستان، امامت، تداوم رسالت، صفحه ۸۵)

در یکی از روزها، فرشته وحی از جانب خداوند آیه‌ای بر پیامبر نازل کرد که در آن ویژگی‌های ولی و سرپرست مسلمانان مشخص شده بود: «انما ولیکم الله و رسوله و الذین آمنوا ...». با نزول این آیه، رسول خدا (ص) دریافت چنین واقعه‌ای رخ داده است و کسی در رکوع صدقه داده است و خداوند قصد دارد او را معرفی کند، با شتاب و در حالی که آیه را می‌خواند و مردم را از آن آگاه می‌کرد، به مسجد آمد. نزول این آیه در چنین شرایطی و اعلام ولایت حضرت علی (ع) از جانب رسول خدا (ص)، برای آن بود که مردم با چشم خود ببینند و از زبان پیامبر (ص) بشنوند تا امکان مخفی کردن آن (امامت حضرت علی (ع)) نباشد.

۵۶-

(ابوالفضل امرزاده، جان و جانشین پیامبر (ص)، صفحه ۹۷ و ۹۸)

امیر مؤمنان، علی (ع)، درباره دوران کودکی خویش می‌فرماید: «در حالی که کودک بودم، همواره در کنار پیامبر بودم و پیامبر مرا در کنار خود می‌نهاد ... نه هرگز دروغی در گفتار من دید و نه رفتاری ناشایست از من مشاهده کرد ...»

من همچون بچه از شیر گرفته شده که به دنبال مادرش می‌رود، از آن بزرگوار پیروی می‌کردم و او هر روز پرچمی از خوی‌های نیکوی خود را برای من می‌افراشت و مرا به پیروی کردن از آن فرمان می‌داد ...»

جابر بن عبدالله انصاری، از یاران خوب رسول خدا (ص) می‌گوید: در کنار خانه خدا و در حضور رسول خدا (ص) بودیم که علی (ع) وارد شد. رسول خدا (ص) فرمود: برادرم به سویتان آمد. سپس رو به سمت کعبه کرد و دست بر آن گذاشت و فرمود: «سوگند به خدایی که جانم در دست قدرت اوست، این مرد، شیعیان و پیروان او، رستگاران و در روز قیامت، اهل نجات‌اند.»

۵۷-

(ابوالفضل امرزاده، توگیی، صفحه ۸۷ و ۹۹)

حدیث «علی مع القرآن و القرآن مع علی» با حدیث ثقلین در ارتباط است. روزی رسول خدا پس از بیان جایگاه علمی امیر مؤمنان علی (ع) فرمود: «دروغ می‌گوید کسی که می‌پندارد مرا دوست دارد، در حالی که دشمنی و کینه تو در دل اوست؛ زیرا تو از من هستی و من از تو ... کسی به فلاح می‌رسد که پیرو تو باشد و به هلاکت می‌رسد کسی که از تو دوری گزیند. مثل تو و امامان از فرزندان تو مثل کشتی نوح است؛ هر کس بر آن سوار شود، نجات یابد و هر کس سربچی کند، هلاک شود. مثل شما مثل ستارگان آسمان است که چون ستاره‌های غایب شود، ستاره‌های دیگر طلوع می‌کند تا روز قیامت.»

۵۸-

(مفهم آقا صالح، جان و جانشین پیامبر (ص)، صفحه ۱۰۴)

امام علی (ع) برای برکنار کردن فرمانروایان ستمگر همچون معاویه چنان مضمم بود که حتی به مصلحت اندیشی برخی از یاران خویش نیز عمل نکرد و مطابق با کلام ایشان که فرمودند «و من هیچگاه گمراه کنندگان را کارگزار خود قرار نخواهم داد.» اهمیت این عمل برای جلوگیری از گمراهی (ضلالت) مردم است.

۵۹-

(مفهم رضایی بقا، وضعیت فرهنگی، اجتماعی و سیاسی مسلمانان، پس از رحلت رسول خدا (ص)، صفحه ۱۱۳)

حاکمان بنی امیه و بنی عباس، اغلب به اندیشه‌هایی میدان می‌دادند که به نفع آنان بود و قدرت آنان را تقویت می‌کرد. برخی از دنیاطلبان برای نزدیکی به این حاکمان، احادیثی از قول پیامبر اکرم (ص) جعل می‌کردند و از حاکمان جایزه می‌گرفتند.

۶۰-

(مفهم رضایی بقا، وضعیت فرهنگی، اجتماعی و سیاسی مسلمانان، پس از رحلت رسول خدا (ص)، صفحه ۱۱۰ و ۱۱۱)

بر اساس تدبیر حکیمانه خداوند، امیرالمؤمنین (ع) و امامان معصوم از نسل ایشان جانشینی رسول خدا (ص) را برعهده گرفتند و از جانب خدا به ولایت و رهبری جامعه برگزیده شدند. اما نظام حکومت اسلامی که بر مبنای «امامت» طراحی شده بود، تحقق نیافت و طبق هشدار قرآنی «انقلبتم علی اعقابکم» عده‌ای از مردم به جاهلیت بازگشتند. در ادامه آیه، خداوند کسانی را که در مسیر تعیین‌شده پیامبر (ص) ثابت‌قدم بودند، سپاسگزاران واقعی نعمت رسالت نامیده و آنان را به یادداشت وعده می‌دهد: «و سنجزی الله الشاکرین»

زبان انگلیسی (۲)

۶۱-

(قریباً توکلی)

ترجمه‌ی جمله: «او تحصیلات کمی دارد. او نمی‌تواند بخواند یا بنویسد و به‌سختی می‌تواند بشمارد.»

توضیح نکات درسی:

کلمه‌ی "education" غیرقابل‌شمارش است. می‌دانیم که "few" و "a few" با اسامی قابل‌شمارش در حالت جمع استفاده می‌شوند (رد گزینه‌های «۱» و «۲»). "little" نشان‌دهنده‌ی مقدار اندک است و تأکید بر معنای منفی دارد؛ به این معنی که مقدار کافی از یک چیز وجود ندارد. اما "a little" تنها نشان‌دهنده‌ی کم بودن است و بار منفی ندارد.

(گرامر)

۶۲-

(قریباً توکلی)

ترجمه‌ی جمله: «من دوربینم را [همراه] ندارم، بنابراین نمی‌توانم هیچ عکسی بگیرم.»

توضیح نکات درسی:

به این دلیل که جمله بار منفی داشته و "photograph" اسم قابل‌شمارش در حالت جمع است، گزینه‌ی صحیح "any" می‌باشد.

(گرامر)

۶۳-

(قریباً توکلی)

ترجمه‌ی جمله: «او برای ناهار زیاد غذا نخورد، فقط یک سیب و یک تکه کیک.»
کلمه "apple" قابل‌شمارش است، اما به‌صورت جمع به‌کار نرفته است (رد گزینه‌های «۳» و «۴») و "loaf" هم برای نشان دادن اندازه "bread" استفاده می‌شود. (رد گزینه‌ی «۱»).

(گرامر)

۶۴-

(قریباً توکلی)

ترجمه‌ی جمله: «اگر ناگهان ده میلیون دلار در حساب بانکی شما ظاهر می‌شد، چه کار می‌کردید؟»

توضیح نکات درسی:

در زبان انگلیسی برخلاف فارسی، اگر عدد جمع باشد، معدود هم جمع خواهد بود چون عدد قبل از اسم "dollar" جمع است، پس "dollar" باید "s" جمع بگیرد. اگر قبل از اعدادی نظیر "hundred, thousand, million" عددی واقع شود این اعداد هیچ‌گاه جمع بسته نمی‌شوند.

(گرامر)

۶۵-

(قریباً توکلی)

ترجمه‌ی جمله: «شما هرگز نمی‌توانید کاملاً مطمئن باشید که یک فرد به چه چیزی فکر می‌کند، چرا که خواندن افکار شخصی دیگر غیرممکن است.»

- (۱) مطلقاً، کاملاً (۲) به‌ویژه، مخصوصاً
(۳) زبانی، شفاهی (۴) معمولاً

(واژگان)

۶۶-

(شهاب مهران‌فر)

ترجمه‌ی جمله: «شما باید صادقانه عمل کنید و به مادر خود بگویید که این شما بودید که لیوان جدید او را شکستید.»

- (۱) پرمعنی (۲) مهمان‌نواز
(۳) صادقانه، صادق (۴) محبوب

(واژگان)

۶۷-

(شهاب مهران‌فر)

ترجمه‌ی جمله: «دختر او توسط سگ همسایه‌شان مورد حمله قرار گرفت و به شدت زخمی شد.»

- (۱) حمل کردن (۲) حمله کردن
(۳) غافلگیر کردن (۴) ملاقات کردن

(واژگان)

۶۸-

(شهاب مهران‌فر)

ترجمه‌ی جمله: «او تحت فشار والدینش شغلی را انتخاب کرد که به آن علاقه‌مند نبود.»

- (۱) وزن (۲) توجه
(۳) ایده (۴) فشار

(واژگان)

۶۹-

(شهاب مهران‌فر)

ترجمه‌ی جمله: «خوردن غذای سالم و ورزش کردن به جلوگیری از بیماری‌های قلبی کمک می‌کند و بدن شما را قوی می‌کند.»

- (۱) شناسایی کردن (۲) برابر کردن، متعادل کردن
(۲) دنبال کردن (۴) جلوگیری کردن

(واژگان)

۷۰-

(شهاب مهران‌فر)

ترجمه‌ی جمله: «تحقیقات جدید نشان داده است که ۶۰٪ از کودکان از بازی‌های ویدیویی بیشتر از بیرون رفتن از خانه لذت می‌برند.»

- (۱) روزانه (۲) اخیر، تازه
(۳) نادر، کمیاب (۴) فیزیکی، جسمانی

ترجمه‌ی متن کلوز تست:

آیا می‌دانید که امروزه چه تعداد از افراد از بیماری‌های مختلف رنج می‌برند؟ شما احتمالاً می‌توانید از بسیاری از بیماری‌ها پیشگیری کنید. اگر یک رژیم غذایی دقیقاً متعادل داشته باشید و فشار خون خود را اندازه بگیرید.

شما همچنین می‌توانید رابطه‌ی سالم با اقوام خود ایجاد کنید تا دچار اختلالات عاطفی و روحی نشوید. بدین ترتیب، از سلامت خوبی برخوردار خواهید شد و به امیدخدا برای مدت زمان بیشتری زندگی خواهید کرد.

ترجمه‌ی متن درک مطلب:

به‌کارگیری حیوانات در کار پیش از این‌که بشر دست به کشاورزی که نحوه‌ی پرورش گیاهان است، بزند آغاز شده بود. امروزه از نظر بسیاری، استفاده از قدرت حیوانات کم‌بازده محسوب می‌شود. اما با وجود بیش از ۵۰ سال تلاش در کشورهای در حال توسعه برای به‌کارگیری ماشین‌آلات، فاصله‌ی توسعه بین کشورهای صنعتی و کشورهای که دارای اقتصادهای ضعیف و وابسته هستند بیشتر شده است. به‌علاوه، استفاده از روش‌های تولید موجود که به‌شدت به سوخت‌های فسیلی وابسته است در سراسر جهان امکان‌پذیر نیست. بنابراین، سایر منابع انرژی مانند به‌کارگیری حیوانات باید برقرار شوند. حیوانات نه تنها ابزاری هستند که میلیون‌ها خانواده از آن‌ها خرج زندگیشان را تأمین می‌کنند، بلکه به خلق سیستم‌های تولیدی که به‌لحاظ اجتماعی مورد پذیرش هستند نیز کمک می‌کنند. به‌علاوه، کارایی میزان انرژی که آن‌ها در تولید محصولات کشاورزی دارند نسبت به ماشین‌ها بیشتر است. این بدان معناست که استفاده سنتی از حیوانات در کار این قابلیت را دارد تا شرایط زندگی کشاورزان را بهبود دهد.

(ماترئ‌امیری)

-۷۶

ترجمه‌ی جمله: «بهترین عنوان برای متن چیست؟»
«به‌کارگیری حیوانات در مزارع»

(درک مطلب)

(ماترئ‌امیری)

-۷۷

ترجمه‌ی جمله: «از متن چنین می‌توان برداشت کرد که نویسنده از به‌کارگیری حیوانات در کشاورزی به‌ویژه در کشورهای در حال توسعه حمایت می‌کند.»

(درک مطلب)

(ماترئ‌امیری)

-۷۸

ترجمه‌ی جمله: «کلمه‌ی "contribute" که زیر آن خط کشیده شده است به‌لحاظ معنایی به "help" (کمک کردن) نزدیکترین است.»

(درک مطلب)

(ماترئ‌امیری)

-۷۹

ترجمه‌ی جمله: «بر اساس متن، کدام‌یک از موارد زیر درست است؟»
«استفاده از حیوانات در کار در برخی موارد حتی نسبت به ماشین‌ها کارایی بیشتری دارد.»

(درک مطلب)

(ماترئ‌امیری)

-۸۰

ترجمه‌ی جمله: «کلمه‌ی "that" که زیر آن خط کشیده شده است به کارایی (efficiency) اشاره دارد.»

(درک مطلب)

(رحمت‌الله استیری)

-۷۱

توضیح نکات درسی:

برای پرسش از تعداد اسامی قابل‌شمارش از ساختار "how many" استفاده می‌شود. از ساختار "how much" برای پرسش در مورد مقدار اسامی غیرقابل‌شمارش استفاده می‌کنیم.

(کلوز تست)

(رحمت‌الله استیری)

-۷۲

توضیح نکات درسی:

اسم "diet" قابل‌شمارش است و در حالت مفرد حتماً باید حرف تعریف نکره‌ساز مانند "a" داشته باشد (رد گزینه‌های «۱»). صفت باید قبل از اسم قرار بگیرد (رد گزینه «۴»). همچنین، قید را باید قبل از صفت به‌کار ببریم (رد گزینه «۲»).

(کلوز تست)

(رحمت‌الله استیری)

-۷۳

جمعیت (۱)	علاقه (۲)
ارتباط (۳)	معجزه (۴)

(کلوز تست)

(رحمت‌الله استیری)

-۷۴

اختلال، بی‌نظمی (۱)	رفتار (۲)
ابزار (۳)	توانایی (۴)

(کلوز تست)

(رحمت‌الله استیری)

-۷۵

عمر، زندگی (۱)	مراقبت (۲)
اشتباه (۳)	مدت زمان (۴)

(کلوز تست)

ریاضی و آمار (۷)

۸۵-

(های پلاور، گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، صفحه ۲۲ تا ۷)

به بررسی تک تک موارد می‌پردازیم و نماد ریاضی هر یک را می‌نویسیم:

(الف) اگر عدد ۱۳ اول و عدد ۷ زوج باشد آنگاه ۱۸ مربع کامل است.

$r \quad q \quad p$

$$(p \wedge q) \Rightarrow r$$

ارزش گزاره p درست و گزاره q نادرست و گزاره r نادرست است، داریم:

$$(T \wedge F) \Rightarrow F \equiv F \Rightarrow F \equiv T$$

(ب) اگر a عدد صحیح زوج یا فرد باشد، آنگاه عدد ۱ اول است. در اینجا p و q نقیض

$r \quad q \quad p$

یکدیگرند، پس در این صورت ترکیب فصلی آن‌ها درست است و گزاره r نادرست است.

$$(p \vee q) \Rightarrow r \equiv T \Rightarrow F \equiv F$$

(پ) بزرگترین معجزه پیامبر اسلام (ص) قرآن است و اسلام اولین دین الهی است. که

$q \quad p$

در این حالت ارزش گزاره p درست و ارزش گزاره q نادرست است، پس ترکیب عطفی آن‌ها نادرست است.

$$p \wedge q \equiv T \wedge F \equiv F$$

(امیر زرندوز، گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، صفحه ۲ تا ۱۱)

۸۶-

q درست و r نادرست است در نتیجه $q \sim r$ نادرست و $r \sim q$ درست است و ترکیب فصلی آن‌ها نیز درست است. r نادرست است در نتیجه $r \Rightarrow q$ درست است. پس در ترکیب شرطی $(r \Rightarrow q) \Rightarrow (r \vee \sim q)$ هم مقدم و هم تالی درست است در نتیجه ارزش آن درست است. در سایر گزینه‌ها، هم‌ارزی برقرار نیست. به عنوان تمرین خودتان بررسی کنید.

(امیر زرندوز، گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، صفحه ۲ تا ۱۱)

۸۷-

موارد (الف) و (د) صحیح می‌باشند و به کمک جدول ارزش گزاره‌ها می‌توان به سادگی فهمید که موارد (ب) و (ج) نادرست هستند:

ب)

q	$\sim q$	$\sim q \vee q$	
T	F	T	$\Rightarrow (\sim q \vee q) \equiv T$
F	T	T	

ج)

p	q	$\sim p$	$\sim q$	$\sim p \vee q$	$\sim (\sim p \vee q)$	$p \vee \sim q$
T	T	F	F	T	F	T
T	F	F	T	F	T	F
F	T	T	F	T	F	F
F	F	T	T	T	F	T

۸۱-

(امیر مضموریان، گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، صفحه ۲ تا ۳)

به بررسی تک تک موارد می‌پردازیم:

(الف) سرد بودن معیار مشخصی ندارد و نمی‌توانیم ارزش (درستی یا نادرستی) آن را تعیین کنیم بنابراین گزاره نیست.

(ب) گران بودن معیار مشخص ندارد و نمی‌توانیم ارزش آن را تعیین کنیم. بنابراین گزاره نیست.

(پ) می‌توانیم ارزش این نامساوی را تعیین کنیم. پس گزاره است.

(ت) تعداد شرکت‌کنندگان در کنکور سراسری مشخص است می‌توانیم تعیین کنیم که تعداد شرکت‌کنندگان امسال افزایش داشته یا خیر. پس ارزش این جمله را می‌توانیم تعیین کنیم. بنابراین گزاره است.

۸۲-

(امیر زرندوز، گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، صفحه ۲ تا ۳)

تعداد ردیف‌های یک جدول ارزش‌گذاری با n گزاره ساده برابر با 2^n می‌باشد، لذا داریم:

$$2^4 = 16 = 2^4 = 2^{10-6} = \frac{2^{10}}{2^6} = \text{کسر مطلوب}$$

۸۳-

(امیر زرندوز، گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، صفحه ۲ تا ۶)

می‌دانیم $\sqrt{2}$ کوچکتر از $\sqrt{3}$ است، پس ارزش $\sqrt{2} \geq \sqrt{3}$ نادرست است. ضمناً نقیض آن به شکل $\sqrt{2} < \sqrt{3}$ می‌باشد.

$$(p \vee F) \equiv (F \vee F) \equiv F$$

$$(p \wedge T) \equiv (F \wedge T) \equiv F$$

دقت کنید ۱۸۲ اول نیست (مثلاً ۱۸۲ بر ۲ بخش پذیر است) پس ارزش گزاره q درست است و با $\sim p$ هم‌ارزش است.

۸۴-

(امیر زرندوز، گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، صفحه ۲ تا ۱۱)

گزاره «۲ عددی اول است» ارزش درست دارد، پس ارزش گزاره داده شده در گزینه «۱» همواره درست است. زیرا گزاره $\sim p$ چه درست باشد چه نادرست به یکی از حالت‌های $(T \Rightarrow T)$ یا $(F \Rightarrow T)$ می‌رسیم که همواره ارزش درست دارند.

$\frac{1}{5}$ عددی صحیح نیست، پس ارزش گزاره « $\frac{1}{5}$ عددی صحیح است.» نادرست است و

ترکیب عطفی آن با هر گزاره دلخواه دیگری نادرست است.

گزاره «میانه، همان چارک دوم است» صحیح است ولی ترکیب دو شرطی آن با $\sim r$ به ارزش گزاره r بستگی دارد.

در گزینه «۴» خط $y = x + 1$ از ربع دوم می‌گذرد و عدد ۹۹ مربع کامل نیست. پس به ترکیب شرطی $T \Rightarrow F$ می‌رسیم که همواره نادرست است.

۸۸-

(عمید زربین کفشن، گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، صفحه ۲۲ تا ۶)

ترکیب عطفی دو گزاره زمانی دارای ارزش درست است که هر دو گزاره دارای ارزش درست باشند، لذا داریم:

$$p \wedge q \rightarrow \begin{cases} \text{ارزش درست } p \\ \text{ارزش درست } q \end{cases}$$

ترکیب فصلی نیز زمانی ارزش درست دارد که حداقل یکی از گزاره‌ها درست باشد لذا:

$$(q \vee r) \rightarrow \begin{cases} \text{ارزش نادرست } q \\ \text{ارزش درست } r \end{cases}$$

(الف)

p	r	$p \wedge r$	$\sim(p \wedge r)$
د	ن	ن	د

(ب)

p	q	r	$\sim p$	$\sim p \vee q$	$r \wedge (\sim p \vee q)$
د	ن	ن	ن	ن	ن

(پ)

p	q	r	$r \wedge q$	$p \vee (r \wedge q)$
د	ن	ن	ن	د

پس تنها یک مورد دارای ارزش نادرست است.

۸۹-

(شقایق راهبریان، گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، صفحه ۲ تا ۱۱)

با توجه به جدول ارزش گزاره‌ها، ارزش ستون هر یک از گزینه‌ها را می‌یابیم:

p	q	r	$\sim r$	$p \leftrightarrow \sim r$	$q \leftrightarrow r$
F	T	T	F	T	T
T	T	F	T	T	F
F	F	F	T	F	T

$(p \leftrightarrow \sim r) \wedge (q \leftrightarrow r)$	$q \Rightarrow \sim r$	$q \leftrightarrow p$	$(q \Rightarrow \sim r) \vee (q \leftrightarrow p)$
T	F	F	F
F	T	T	T
F	T	T	T

$(p \leftrightarrow \sim r) \wedge (q \leftrightarrow p)$	$p \Rightarrow r$	$(p \Rightarrow r) \vee (q \leftrightarrow r)$	x
F	T	T	F
T	F	F	T
F	T	T	T

با مقایسه با ستون مربوط به گزاره مرکب X در می‌یابیم که این گزاره می‌تواند

$(q \Rightarrow \sim r) \vee (q \leftrightarrow p)$ باشد.

۹۰-

(امیر مومریان، استدلال ریاضی، صفحه ۱۲ و ۱۳)

نماد ریاضی گزینه «۲» به صورت زیر است اگر دو عدد را X و Y در نظر بگیریم مربع مجموع آنها $(x+y)^2$ و مجموع مربعات آنها $x^2 + y^2$ است.

$$(x+y)^2 > x^2 + y^2$$

$$\downarrow \qquad \downarrow$$

مجموع مربعات مربع مجموع

۹۱-

(امیر زرانروز، استدلال ریاضی، صفحه ۱۴ و ۱۵)

$$p \Rightarrow q$$

استدلال داده شده، از نوع مغالطه است چون به شکل مقابل است:

$$\therefore p$$

می‌دانیم روش روش به‌کار رفته در مغالطه همیشه نادرست است ولی نتیجه مغالطه، باید بررسی شود و نمی‌توان گفت همواره نادرست است.

۹۲-

(هازی پلاور، استدلال ریاضی، صفحه ۱۶ تا ۱۸)

می‌دانیم اگر دو طرف نامعادله‌ای را در عددی مثبت ضرب کنیم جهت نامعادله تغییر نمی‌کند ولی در گزینه (۱) دو طرف، در عددی منفی ضرب شده و جهت باید تغییر کند. در گزینه (۴) هم نمی‌توان Y را از صورت و مخرج ساده کرد. در گزینه (۳) داریم:

$$(x-3)^2 = 25 \xrightarrow{\text{جذر}} x-3 = \pm 5 \Rightarrow \begin{cases} x-3=5 \Rightarrow x=8 \\ x-3=-5 \Rightarrow x=-2 \end{cases}$$

۹۳-

(مهمر بفرایی، توابع ثابت، چند ضابطه‌ای و همانی، صفحه ۳۰)

یک زوج مرتب زمانی روی نیمساز ناحیه اول و سوم قرار دارد که مؤلفه‌های اول و دوم آن با یکدیگر برابر باشد، در این صورت داریم:

$$(x+4, x^2-2x) \Rightarrow x^2-2x = x+4$$

$$\Rightarrow x^2-2x-x-4=0 \Rightarrow x^2-3x-4=0$$

$$x^2 + (1-4)x + (1) \times (-4) = 0 \Rightarrow (x+1)(x-4) = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} x+1=0 \Rightarrow x=-1 \\ x-4=0 \Rightarrow x=4 \end{cases}$$

۹۴-

(امیر مومریان، توابع ثابت، چند ضابطه‌ای و همانی، صفحه ۲۶ و ۲۷)

در تابع ثابت، برد تنها شامل یک عضو است در نتیجه با توجه به دو زوج مرتب

$$(1-a^2, a^2) \text{ و } (-b, 5-a) \text{ که مؤلفه دومی‌شان بر حسب } a \text{ می‌باشد، داریم:}$$

$$a^2 - 1 = 5 - a \Rightarrow a^2 + a - 6 = 0 \Rightarrow (a+3)(a-2) = 0$$

$$\Rightarrow a = 2 \text{ یا } a = -3$$

حال برای دو زوج مرتب $(1, b^2 - 2b)$ و $(3, 4 - 2b)$ داریم:

$$b^2 - 2b = 4 - 2b \Rightarrow b^2 = 4 \Rightarrow b = 2 \text{ یا } b = -2$$

حال به ازای حالت‌های مختلف a و b شرط تابع ثابت بودن را بررسی می‌کنیم:

$$\left. \begin{aligned} \text{اگر } a = 2 \text{ باشد } & 5 - a = a^2 - 1 = 3 \\ \text{اگر } a = -3 \text{ باشد } & 5 - a = a^2 - 1 = 8 \end{aligned} \right\}$$

$$\left. \begin{aligned} \text{اگر } b = 2 \text{ باشد } & b^2 - 2b = 4 - 2b = 0 \\ \text{اگر } b = -2 \text{ باشد } & b^2 - 2b = 4 - 2b = 8 \end{aligned} \right\}$$

برای آن که برد تنها یک عضو داشته باشد، باید همه اعضای آن برابر باشد یعنی $a = -3$ و $b = -2$ (برد فقط شامل «۸» است)

$$a + b = -3 - 2 = -5$$

۹۵-

(هاری پلور، توابع ثابت، چند ضابطه‌ای و همانی، صفحه ۲۷ و ۲۹)

با توجه به محدوده دامنه تابع، $f(1/5)$ و $f(0)$ را از ضابطه اول و $f(-2)$ را از ضابطه دوم به دست می آوریم:

$$f(x) = \begin{cases} \sqrt{2x+1}, & x \geq 0 \\ \sqrt{1-4x}, & x < 0 \end{cases}$$

$$f(0) = \sqrt{2 \times 0 + 1} = \sqrt{1} = 1$$

$$f(1/5) = \sqrt{2 \times 1/5 + 1} = \sqrt{3/5 + 1} = \sqrt{8/5} = \sqrt{4} = 2$$

$$f(-2) = \sqrt{1 - 4 \times (-2)} = \sqrt{1 + 8} = \sqrt{9} = 3$$

$$\frac{f(1/5) - f(-2)}{f(0)} = \frac{2 - 3}{1} = \frac{-1}{1} = -1$$

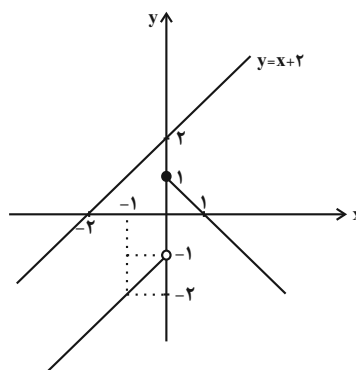
۹۶-

(فرادر روشنی، توابع ثابت، چند ضابطه‌ای و همانی، صفحه ۲۷ و ۲۹)

با رسم نمودار تابع داریم:

$$f(x) = \begin{cases} 1-x, & x \geq 0 \Rightarrow \frac{x}{y} \mid \frac{0}{1} \\ x-1, & x < 0 \Rightarrow \frac{x}{y} \mid \frac{-1}{-2} \end{cases}$$

با توجه به ضابطه $y = x + 2$ و رسم آن درمی یابیم که تنها نمودار مربوط به این ضابطه، نمودار تابع $f(x)$ را قطع نمی کند و سایر گزینه‌ها نمودار تابع $f(x)$ را قطع می کنند.

۹۷-

(امیر محمودیان، توابع ثابت، چند ضابطه‌ای و همانی، صفحه ۲۶ و ۲۷)

در تابع ثابت $f(x)$ به ازای تمام اعضای دامنه $f(x) = c$ است. در نتیجه:

$$f(5) = f(5^2) = f(4) = c$$

طبق رابطه داده شده:

$$(f(5))^2 + 5f(5^2) = 36 \Rightarrow c^2 + 5c = 36$$

$$\Rightarrow c^2 + 5c - 36 = 0 \Rightarrow (c+9)(c-4) = 0 \Rightarrow c = -9 \text{ یا } c = 4$$

از طرفی:

$$4f(4) = (f(4))^2 \Rightarrow 4c = c^2 \Rightarrow c^2 - 4c = 0$$

$$\Rightarrow c(c-4) = 0 \Rightarrow c = 0 \text{ یا } c = 4$$

از اشتراک دو جواب فوق داریم:

$$c = 4 \Rightarrow f(x) = 4$$

در نتیجه:

$$f(9) = 4$$

۹۸-

(شقایق راهبریان، توابع ثابت، چند ضابطه‌ای و همانی، صفحه ۳۰)

ضابطه تابع همانی به صورت $f(x) = x$ می باشد، لذا می بایست ضرایب مربوط به عوامل دیگر غیر از x ، صفر و ضرب x می بایست ۱ باشد، داریم:

$$f(x) = \frac{a+1}{x} + b(x^2-1) + (2a+c)x$$

$$\Rightarrow \begin{cases} a+1=0 \Rightarrow a=-1 & (1) \\ b=0 \end{cases}$$

$$\begin{cases} 2a+c=1 & (1) \\ 2 \times (-1) + c = 1 \Rightarrow -2 + c = 1 \Rightarrow c = 3 \end{cases}$$

$$a+b+c = -1+0+3 = 2$$

۹۹-

(فریره هاشمی، توابع ثابت، چند ضابطه‌ای و همانی، صفحه ۲۷ و ۲۹)

چون $f(x)$ یک تابع است لذا باید به ازای $x = -3$ در دو ضابطه یک مقدار برای آن وجود داشته باشد به همین دلیل هر دو ضابطه باید به ازای $x = -3$ با یکدیگر برابر باشند:

$$f(x) = \begin{cases} 2x - a, & x \geq -2 \Rightarrow f(-2) = 2 \times (-2) - a = -4 - a & (1) \\ ax + 3, & x < -2 \Rightarrow f(-2) = a \times (-2) + 3 = -2a + 3 & (2) \end{cases}$$

$$\xrightarrow{(2), (1)} -4 - a = -2a + 3 \Rightarrow 2a - a = 6 + 3 \Rightarrow 2a = 9 \Rightarrow a = \frac{9}{2}$$

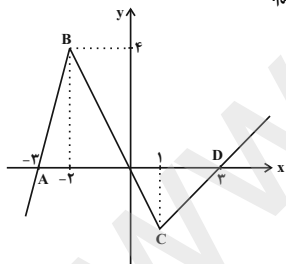
$$\text{پس ضابطه تابع به فرم } f(x) = \begin{cases} 2x - \frac{9}{2}, & x \geq -2 \\ \frac{9}{2}x + 3, & x < -2 \end{cases} \text{ است. حال برای یافتن } f(-4)$$

$$f(-4) = \frac{9}{2} \times (-4) + 3 = -18 + 3 = -15$$

۱۰۰-

(میر زرین کفش، توابع ثابت، چند ضابطه‌ای و همانی، صفحه ۲۷ و ۲۹)

با توجه به نمودار درمی یابیم که نمودار تابع از سه خط با شیب‌های متفاوت تشکیل شده است که برای به دست آوردن ضابطه تابع با توجه به محدوده دامنه در هر قسمت، آن‌ها را می یابیم:

به ازای $x \leq -2$ خط اول از دو نقطه $A(-3, 0)$ و $B(-2, 4)$ می گذرد که ضابطه آن به صورت زیر به دست می آید:

$$m_{AB} = \frac{y_B - y_A}{x_B - x_A} = \frac{4 - 0}{-2 - (-3)} = \frac{4}{1} = 4$$

$$y - y_A = m_{AB}(x - x_A) \Rightarrow y - 0 = 4(x - (-3)) \Rightarrow y = 4x + 12$$

به ازای $-2 < x < 1$ خط دوم از نقطه B و مبدأ می گذرد که اگر ضابطه آن را $y = ax$ فرض کنیم، داریم:

$$y = ax \xrightarrow{B(-2, 4)} 4 = a \times (-2) \Rightarrow a = -2 \Rightarrow y = -2x$$

به ازای $x \geq 1$ خط سوم از دو نقطه $D(2, 0)$ و C می گذرد که عرض نقطه C ضابطه تابع قبلی به دست می آید:

$$y = -2x \xrightarrow{x=1} y = -2 \times 1 = -2 \Rightarrow C(1, -2)$$

$$m_{CD} = \frac{y_D - y_C}{x_D - x_C} \Rightarrow m_{CD} = \frac{0 - (-2)}{2 - 1} = \frac{2}{1} = 2$$

$$y - y_D = m_{CD}(x - x_D) \Rightarrow y - 0 = 2(x - 2) \Rightarrow y = x - 2$$

پس ضابطه تابع به فرم گزینه «۲» می باشد.

$$f(x) = \begin{cases} 4x + 12, & x \leq -2 \\ -2x, & -2 < x < 1 \\ x - 2, & x \geq 1 \end{cases}$$

علوم و فنون ادبی (۲)

۱۰۱-

(عارف‌سارادت طباطبایی نژاد، سبک عراقی، صفحه ۳۸ و ۳۹)

حاشیه‌نویسی‌های متعددی به نثر ساده بر تاریخ‌های قدیم انجام گرفت. البته این سادگی نثر همه‌جا یکسان نیست و نثر ساده این دوره را نمی‌توان فصیح و بلیغ دانست.

۱۰۲-

(عارف‌سارادت طباطبایی نژاد، تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های هفتم، هشتم و نهم، ترکیبی)

«فخرالدین عراقی» و «مولانا» از شاعران عارف قرن هفتم هستند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «سلیمان ساوجی» از شاعران قرن هشتم است.

گزینه ۲: «نجم دابه» از نویسندگان توانای قرن هفتم است.

گزینه ۴: «خواجه‌ی کرمانی» از شاعران قرن هشتم است.

۱۰۳-

(عارف‌سارادت طباطبایی نژاد، سبک عراقی، صفحه ۳۷ و ۳۸)

در بیت گزینه ۱ «سخن از ترک تعلق از غیر در عشق است»

۱۰۴-

(عارف‌سارادت طباطبایی نژاد، تشبیه، صفحه ۲۷)

در بیت گزینه ۳ تشبیه‌ی وجود ندارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «سینه و وحشی، مثل نشان برای تیر غمزه است»

گزینه ۲: «آب چشم مانند جوی است»

گزینه ۴: «سعدی مانند گل است»

۱۰۵-

(ابراهیم رضایی مقرر، مجاز، صفحه ۵۳)

واژه‌هایی که به ترتیب در معنای مجازی به کار رفته است:

«سر» مجاز از «وجود» / «خون» مجاز از «کشتن» / «پنج روز» مجاز از «عمر کوتاه» / «جام» مجاز از «شراب»

۱۰۶-

(ابراهیم رضایی مقرر، مجاز، صفحه ۵۳)

واژگان دارای مجاز به علاقه شباهت (= استعاره) عبارت‌اند از:

مور: عاشق یا شاعر / سلیمان: معشوق

ذره: عاشق یا شاعر / خورشید تابان: معشوق

مجاز به علاقه شباهت در گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «مرغ بی‌زبان: عاشق / قفس: دنیا / گلستان: عالم ملکوت

گزینه ۳: «قفس: دنیا / چمن: عالم ملکوت (گلشن رضوان: استعاره نیست)»

گزینه ۴: «مقام مجازی: دنیا / سراج: بازیچه: دنیا»

۱۰۷-

(ابراهیم رضایی مقرر، پایه‌های آوایی همسان (۱)، صفحه ۴۳)

فر	ها	د	شو	زن	گی	ز	گر
-	-	U	-	-	-	U	-
در	پا	ی	سن	گی	جان	ب	داد
-	-	U	-	-	-	U	-
مستفعلن				مستفعلن			

وزن بیت صورت سؤال و گزینه‌های ۱، ۲ و ۴: فاعلاتن، فاعلاتن، فاعلاتن، فاعلاتن

۱۰۸-

(ابراهیم رضایی مقرر، تشبیه، صفحه ۲۹)

تشبیه فشرده اسنادی:

دل خزینة گوهر شود

مشبه مشبّه به

تشبیه فشرده اضافی و اسنادی به ترتیب در سایر گزینه‌ها عبارت است از:

گزینه ۱: «مُلک رضا / زخم زبان سایه بید است»

گزینه ۲: «سیلاب قیامت / سیلاب قیامت موج سراب است»

گزینه ۳: «شراب لعل / سینه کان بدخشان شد» (کان: معدن)

۱۰۹-

(ابراهیم رضایی مقرر، پایه‌های آوایی همسان (۱)، صفحه ۴۴ و ۴۵)

چ	ل	طی	فَس	ت	ق	با	بَر
U	U	-	-	U	U	-	-
ت	ن	چُن	سر	و	ز	وا	نت
U	U	-	-	U	U	-	-

نشانه‌های هجایی سایر گزینه‌ها:

«U / ---U / ---U / ---U / ---U» است.

۱۱۰-

(سعید بعفری، مجاز، صفحه ۵۳)

«کف» مجاز از دست است اما مجاز به علاقه شباهت نیست.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «غزال رعنا» مجاز از «معشوق خوش‌قد و بالا»

گزینه ۲: «شاهد قدسی» مجاز از «معشوق زیبارو»

گزینه ۴: «سرای سبنج» مجاز از «دنیا»

۱۱۱-

(سعیر یغفری، پایه‌های آوایی همسان (۱)، صفحه ۴۳ و ۴۴)

د	رخ	تان	را	چ	شد	کم	رو
U	-	-	-	U	-	-	-
مفاعیلن				مفاعیلن			
ز	می	رق	صن	د	از	شا	دی
U	-	-	-	U	-	-	-
مفاعیلن				مفاعیلن			

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: U / ---U / ---U / ---U // مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن فعل
گزینه‌های «۳» و «۴»: U / ---U / ---U // مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

۱۱۲-

(سعیر یغفری، تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های هفتم، هشتم و نهم، ترکیبی)

الف) عبید زاکانی در منظومه موش و گربه ناهنجاری‌های اجتماعی را به شیوه طنز و تمثیل بیان کرده است.

ب) دولت‌شاه سمرقندی، تذکره دولت‌شاه را به تشویق امیرعلی شیر نوایی نوشته است.

ث) خواجه چند مثنوی به پیروی از پنج‌گنج نظامی سروده که نشان‌دهنده استادی او در شاعری است.

۱۱۳-

(سعیر یغفری، پایه‌های آوایی، صفحه ۲۰ تا ۲۲)

در رنگ‌های پایان هر پایه یا رکن مرز پایه‌های آوایی را به ما نشان می‌دهد.

۱۱۴-

(سمیه قان‌بیلی، سبک عراقی، صفحه ۳۶)

در بیت این گزینه، بیشتر از واژه‌های فارسی استفاده شده است. در ضمن «اندر» به جای «در» به کار رفته است.

در سایر گزینه‌ها؛ استفاده از «می» به جای «همی» و استفاده از ترکیبات و لغات عربی نشان می‌دهد ابیات در سبک عراقی سروده شده‌اند.

۱۱۵-

(سمیه قان‌بیلی، تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های هفتم، هشتم و نهم، صفحه ۱۸ و ۱۹)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: جامی، کتاب «بهارستان» را به تقلید از گلستان سعدی نوشت.

گزینه «۲»: موضوع کتاب «فتح‌الانس» بیان حقایق عرفانی و ذکر احوال عارفان است.

گزینه «۳»: این توضیح مربوط به شاه نعمت‌الله ولی است.

۱۱۶-

(اعظم نوری‌نیا، پایه‌های آوایی همسان (۱)، صفحه ۴۶)

را	مش	گ	ران
-	-	U	-

ار	غ	وا	نی
-	U	-	-

ش	ها	مت
U	-	-

۱۱۷-

(عارف‌سارات طباطبایی نژاد، سبک عراقی، صفحه ۳۸)

در قرن هفتم و هشتم، برخی از نویسندگان کتاب‌های مشکل را به زبان ساده بازنویسی می‌کردند چنان‌که ملاحسین واعظ کاشفی؛ کتاب کلبه و دمنه را به انشای دوره خود بازگرداند و آن را انوار سهیلی نامید.

۱۱۸-

(اعظم نوری‌نیا، پایه‌های آوایی همسان (۱)، صفحه ۴۳)

وزن بیت گزینه «۴»: مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن

چن	نا	ل	دین	مس	کین	ک	تا
-	-	U	-	-	-	U	-
رح	ما	ی	دان	دل	دا	ر	را
-	-	U	-	-	-	U	-

وزن ابیات گزینه‌های «۱»، «۲» و «۳»: مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن

(-UU--UU--UU--UU-)

۱۱۹-

(اعظم نوری‌نیا، تشبیه، صفحه ۲۶ و ۲۷)

در بیت این گزینه فقط یک تشبیه وجود دارد: چون حور

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «چون چنگ همی‌زارم / چون بلبل گلزارم / چون مار همی‌پیچم: ۳ تشبیه

گزینه «۲»: «یکی چون عاشق بیدل / دوم چون جعد معشوقه / سیّم چون مژه معشوق /

چهارم چون لب لیلی: ۴ تشبیه

گزینه «۴»: «رهی باریک چون برگار ابروش / شبی تاریک چون ظلمات گیسوش: ۲

تشبیه

۱۲۰-

(اعظم نوری‌نیا، تشبیه، صفحه ۲۶ و ۲۷)

تشبیه در گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: «[من] به‌سان کوه‌گران [هستم] / [من] به‌سان گوی [هستم]

گزینه «۳»: «[آنها] بر سان کشتی بر آب رفتند.

گزینه «۴»: «شعله‌سان

تاریخ (۲)

۱۲۱-

(آزاره میرزائی، **امویان بر مسند قدرت**، صفحه‌های ۵۳، ۵۶، ۶۳ و ۶۴)

الف) شام

ب) معاویه

پ) عبدالرحمان بن معاویه

ت) علم و اندیشه

۱۲۲-

(مبیه مهبی، **ظهور و گسترش تمدن ایرانی - اسلامی**، صفحه‌ی ۹۰ و ۹۴)

دهقانان در سده‌های نخستین هجری، علاوه بر مشارکت در امور محلی، نقش مهمی در حفظ و انتقال فرهنگ ایرانی از دوره‌ی باستان به دوره‌ی اسلامی ایفا کردند. در عصر آل بویه، مراسم عزاداری امام حسین (ع) در عاشورا و جشن عیدغدیرخیم باشکوه و عظمت برگزار می‌شد.

۱۲۳-

(مهری کارران، **روش پژوهش در تاریخ**، صفحه‌های ۱۳، ۱۴ و ۱۷)

الف) از مهم‌ترین ویژگی‌های تاریخ‌نگاری روایی این بود که تاریخ‌نگاران هیچ‌گونه دخل و تصرفی در روایت‌ها نمی‌کردند و عیناً آن‌ها را ذکر می‌کردند.
ب) یکی از مسائلی که مورخان در نقد روایت‌کننده خبر مورد توجه قرار می‌دهند فاصله زمانی و مکانی نقل‌کننده خبر با اصل خبر است.
ج) مهم‌ترین رسالت مورخان تلاش برای فهم دقیق رویدادهای گذشته است.

۱۲۴-

(سکینه‌سارات سعیریان، **اسلام در ایران، زمینه‌های ظهور تمدن ایرانی - اسلامی**، صفحه‌های ۸۴ و ۸۶)

در زمان حکومت بنی‌امیه، مناطق مختلف ایران تحت فرمان و نظارت والی عراق اداره می‌شد؛ البته در مواقعی نیز خلفای اموی در عزل و نصب حاکمان مناطق مهمی مانند خراسان و آذربایجان به‌طور مستقیم دخالت می‌کردند.

مهم‌ترین رشته جنبش‌هایی که در ایران در دوره‌ی عباسیان رخ داد، به خونخواهی ابومسلم و یا تکریم خاطره‌ی او بود و سال‌های زیادی عباسیان را به زحمت انداخت.

توضیح نکات درسی:

مهاجرت قبیله‌های عرب به ایران در قرن اول، از جمله رویدادهایی است که آثار و نتایج سیاسی، اجتماعی و فرهنگی قابل توجهی بر جا گذاشت. این مهاجرت‌ها از دوران فتوحات و به هدف تحکیم سلطه‌ی مسلمانان بر ایران آغاز شد.

۱۲۵-

(آزاده میرزائی، **تثبیت و گسترش اسلام در دوران خلفای نخستین**، صفحه‌های ۴۷، ۴۹ و ۵۱)

الف) در دوران عمر و عثمان، درآمدهای فراوانی از سرزمین‌های ثروتمندی که فتح شده بود، به خزانه‌ی مسلمانان در مدینه سرازیر شد.

ب) منطقه‌ی شام هنگام حمله‌ی اعراب مسلمان، زیر سلطه‌ی امپراتوری روم شرقی قرار داشت.

پ) تسلط رومیان بر مصر، موقعیت مسلمانان را در شام و حتی شبه‌جزیره‌ی عربستان در معرض خطر جدی قرار می‌داد.

۱۲۶-

(سکینه‌سارات سعیریان، **جهان اسلام در عصر خلافت عباسی**، صفحه‌های ۶۷، ۶۹، ۷۰ و ۷۱)

یکی از اقدامات مهمی که منصور برای تحکیم و تثبیت خلافت خاندان خود، انجام داد، بنای شهر بغداد به‌عنوان پایتخت عباسیان بود.

یکی از ویژگی‌های شاخص خلافت عباسیان، دوری از سیاست عرب‌گرایی بود که امویان دنبال می‌کردند.

عبدالملک مروان، خلیفه‌ی اموی دستور داد که خط و زبان دیوان از فارسی به عربی برگردانده شود.

شکوفایی تمدن اسلامی در قرن‌های چهارم و پنجم هجری، در دوره‌ی اول خلافت عباسیان به وقوع پیوست.

۱۲۷-

(مبیه مهبی، **ظهور و گسترش تمدن ایرانی - اسلامی**، صفحه‌های ۸۹ و ۹۲)

طاهر بن حسین مشهور به ذوالیمینین از سوی مأمون، خلیفه‌ی عباسی به حکومت خراسان منصوب شد. در جنگ میان عمرو با امیر اسماعیل سامانی، خلیفه‌ی جانب سامانیان را گرفت و پس از آنکه در این جنگ عمرو به اسارت درآمد و به بغداد فرستاده شد، خلیفه‌ی ناجوانمردانه دستور به قتل او داد.

۱۲۸-

(مبیه مهبی، **ظهور و گسترش تمدن ایرانی - اسلامی**، صفحه‌های ۸۹ و ۹۰)

از ابتدای قرن سوم تا نیمه‌ی قرن پنجم هجری، ایرانیان سلسله حکومت‌هایی تشکیل دادند و به تدریج مناطق مختلف ایران را از زیر سلطه‌ی مستقیم خلفای عباسی خارج کردند.

برخی از بنیان‌گذاران نخستین سلسله‌های مسلمان ایرانی، از میان مردم عادی برخاستند و قدرت را به‌دست گرفتند. حکومت یعقوب لیث صفاری از آن جمله بود.

۱۲۹-

(مهری کارران، **منابع پژوهش در تاریخ اسلام و ایران دوره‌ی اسلامی**، صفحه‌های ۵ و ۱۱)

الف) کتاب جامع‌التواریخ به تألیف خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی از سری کتاب‌های تاریخ عمومی است که در عهد ایلخانان نگاشته شده و به پایان رسید.

ب) اندرزنامه بیشتر به اخلاق کشورداری و مناسبات اخلاقی فرمانروا و مردم می‌پردازد.

سیاست‌نامه‌ها، حاوی اطلاعات سودمندی در خصوص چگونگی اداره‌ی کشور و تشکیلات و نهادهای اداری، نظامی و فرهنگی است.

۱۳۰-

(مبیه مهبی، **امت و حکومت نبوی در مدینه**، صفحه‌های ۳۷ و ۳۸)

الف) در جنگ یدر، حدود ۳۰۰ رزمنده‌ی مسلمان بر ۹۵۰ جنگجوی قریش پیروز شدند.

ب) غزوه‌ی احد به قصد جبران شکست غزوه‌ی بدر رخ داد. فرماندهی سپاه قریش در این لشکرکشی‌ها به عهده‌ی ابوسفیان بود و مشترکان در آن غزوه، به موفقیتی نسبی دست یافتند.

ج) عبدالله بن ابی‌سر دسته‌ی منافقان، پس از پیروزی مسلمانان در جنگ یدر، اظهار مسلمانی کرد.

جغرافیا (۲)

۱۳۱-

(آزر نوری پروپردری، انسان و ناحیه، صفحه‌های ۱۵ و ۱۷)

قوم پشتون ناحیه‌ی انسانی است که بدون در نظر گرفته شدن خطوط مرز سیاسی کشورهای افغانستان و پاکستان بین این دو کشور مشترک است.

احداث راه آهن در افغانستان و نپال به دلیل کوهستانی بودن این دو کشور کار بسیار مشکلی است ولی در آلمان و فرانسه به دلیل آن که بیشتر وسعتشان دشت‌ها می‌باشد کار آسان‌تری است.

۱۳۲-

(آرزو میرزائی، نواحی فرهنگی، صفحه‌های ۷۴ و ۸۱)

امروزه فرایند یکسان‌سازی فرهنگ‌ها و توسعه‌ی فرهنگ کشورهای سلطه‌گر خطری بزرگ برای فرهنگ و هویت ملی و بومی نواحی جهان می‌باشد.

فرهنگ هر ناحیه، موجب به وجود آمدن چشم‌اندازهای خاصی در آن ناحیه می‌شود.

۱۳۳-

(آرزو میرزائی، نواحی فرهنگی، صفحه‌های ۷۰، ۷۹ و ۸۱)

تشریح عبارت‌های نادرست:

الف) خانواده‌ی زبانی چینی - تبتی دومین خانواده‌ی بزرگ زبانی از نظر تعداد سخنگوست.

ت) امروزه برخلاف گذشته، با توجه به گسترش رسانه‌ها، نوع دوم پخش فرهنگی غالب است.

۱۳۴-

(هژبر ریمی، ناهمواری‌ها و اشکال زمین، صفحه‌های ۵۱ و ۵۲)

ناهمواری ترسیم شده یک فرورفتگی است که شیب آن در سمت چپ تندتر از سمت راست است.

۱۳۵-

(آزر نوری پروپردری، معنا و مفهوم ناحیه، صفحه‌های ۴ و ۹)

بیشتر تمرکز نواحی صنعتی در اروپا در غرب و شمال غربی آن واقع شده است که ناحیه‌ی صنعتی «رور» در غرب آلمان واقع شده است. آلمان از کشورهای اروپای غربی محسوب می‌شود.

«وحدت‌یابی» ویژگی اصلی هر ناحیه، است که وحدت و همگونی نسبی عناصر طبیعی و انسانی در آن است.

۱۳۶-

(مهری کاردران، نواحی زیستی، صفحه‌های ۵۸، ۶۱ و ۶۳)

الف) احداث انواع حفاظ‌های عمودی از راهکارهای حفاظت از نواحی ساحلی است و حفاظت از تنوع زیستی و حیات وحش از راهکارهای حفاظت از محیط‌های کوهستانی است.

ب) معادن بوکسیت در بیابان استرالیا یافت می‌شود.

ج) بیابان به دلیل آسمان صاف و بدون ابر برای تحقیقات نجومی و صنایع هوافضا مناسب است.

۱۳۷-

(مهری کاردران، نواحی زیستی، صفحه‌های ۵۵، ۵۸ و ۶۲)

الف) انسان، رکن مهم زیست کره (بیوسفر) است.

ب) الماس در بیابان کالاهاری و مس در بیابان آتاکاما وجود دارد.

ج) تخمین زده می‌شود که حدود ۱۰ درصد مردم جهان در نواحی کوهستانی زندگی می‌کنند. دامنه‌های کوه‌های آلپ، دارای بیشترین تراکم جمعیت در نواحی کوهستانی جهان است.

د) زیست‌بوم توندرا در بالاترین عرض جغرافیایی نیم‌کره‌ی شمالی در طبقه‌بندی گودی قرار دارد.

۱۳۸-

(میبیه مهبی، نواحی آب و هوایی، صفحه‌های ۳۳ و ۳۴)

الف) در برخی سواحل قاره‌ها مانند سواحل امریکای جنوبی و سواحل جنوب غربی آفریقا، بیابان‌هایی پدید آمده‌اند (بیابان آتاکاما در آمریکای جنوبی و نامیب در آفریقا) علت اصلی به وجود آمدن بیابان، وجود مراکز پرفشار و صعود نکردن هواست. ب) بیابان‌های گرم عمدتاً در نواحی مجاور مدار رأس السرطان و رأس الجدی واقع شده‌اند.

توضیح نکات درسی:

برخی مردم تصور می‌کنند که گرم‌ترین نواحی جهان در مجاورت خط استوا قرار دارد.

۱۳۹-

(میبیه مهبی، نواحی آب و هوایی، صفحه‌ی ۲۶)

الف) در ناحیه‌ی استوا به دلیل زاویه‌ی مستقیم تابش و گرمای همیشگی، یک کانون کم فشار ایجاد می‌شود.

ب) در منطقه‌ی جنب حاره (اطراف مدار رأس السرطان و رأس الجدی تا مرز منطقه‌ی معتدله یعنی $5^{\circ} / 66 - 33^{\circ}$ شمالی و جنوبی) سرد و سنگین می‌شود و فرومی‌نشینند و مراکز فشار زیاد جنب استوایی را به وجود می‌آورد.

ج) در قطب شمال و جنوب مراکز فشار زیاد ایجاد می‌شود.

د) در ناحیه‌ی معتدله حوالی عرض جغرافیایی 60° درجه، دوباره بر اثر صعود هوا، منطقه‌ی فشار کم ایجاد می‌شود.

۱۴۰-

(میبیه مهبی، ناهمواری‌ها و اشکال زمین، صفحه‌های ۴۶ و ۵۰)

در ایران، اشکال کارستی به‌ویژه در کوه‌های زاگرس زیاد است.

آب‌سنگ‌ها و جزایر مرجانی، باتلاق‌ها و زبان‌ها یا دماغه‌ی ماسه‌ای از جمله اشکال فرسایشی تراکمی هستند.

جامعه‌شناسی (۲)

۱۴۶-

(بهزار اندرز، نمونه‌های فرهنگ جهانی ۱، صفة ۲۳)

واژه‌ی امپریالیسم از امپراتوری گرفته شده است و به هر نوع سلطه‌ای گفته می‌شود. استعمار نوعی جهان‌گشایی و امپراتوری است که از قرن پانزدهم توسط اروپائیان آغاز شده است. استعمار اروپایی در سده‌ی هفدهم و هجدهم، بزرگ‌ترین برده‌داری تاریخ بشریت را برپا کرد. اروپاییان در هجوم به قاره‌ی آمریکا، برای تأمین سلطه‌ی خود، به نسل‌کشی دست زدند و شمار زیادی از ساکنان بومی را از بین بردند.

۱۴۷-

(فروغ‌نهمی تیموریان، نمونه‌های فرهنگ جهانی ۱، صفة ۲۳ و ۲۵)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: درست - نادرست - درست: استفاده از مجریان بومی و داخلی کشورهای مستعمره ← استعمار نو
گزینه «۲»: درست - نادرست - نادرست: استفاده از رسانه‌ها ← استعمار فرانو / کودتای نظامی ← استعمار نو
گزینه «۳»: نادرست - نادرست - درست: شکل‌گیری استعمار نو ← بعد از جنبش‌های استقلال‌طلبانه / مورد هجوم قرار گرفتن عقاید و ارزش‌های فرهنگ‌های دیگر ← استعمار فرانو

۱۴۸-

(آزاده میرزائی، نمونه‌های فرهنگ جهانی ۲، صفة ۲۸ و ۲۹)

قبل از ظهور اسلام، شبه جزیره‌ی عربستان، فرهنگ جاهلی قبیله‌ای داشت. شمال غربی شبه جزیره، تحت نفوذ و سلطه‌ی امپراتوری روم و جنوب شرقی آن تحت تأثیر و سلطه‌ی شاهنشاهی ایران بود. فرهنگ جاهلی در عصر نبوی تا فتح مکه، در برابر اسلام آشکارا مقاومت کرده بود و از آن پس، به ناچار ظاهر اسلامی به خود گرفته بود.

۱۴۹-

(مبیه مهبی، نمونه‌های فرهنگ جهانی ۲، صفة ۳۱ و ۳۲)

الف) ناسیونالیسم (ملی‌گرایی) مجموعه‌ای از باورها و نمادها است که دلبستگی و تعلق خاطر به ملت، سرزمین، نژاد، قوم و زبان را اصل قرار می‌دهد و صرفاً تعلق خاطر و وابستگی به چنین عناصری را آرمان اساسی انسان‌ها و تعیین‌کننده‌ی هویت ملت‌ها می‌داند.

ب) قدرت سیاسی جوامع اسلامی که تا قبل از استعمار، بیشتر قومی و قبیله‌ای بود، در دوران استعمار، از طریق سازش با دولت‌های غربی، با قدرت استعمارگران پیوند خورد و استبداد ایلی و قومی به صورت استبداد استعماری درآمد.

ج) در جهان اسلام، در عصر بیداری اسلامی، در مقابل نفوذ و سلطه‌ی فرهنگ غرب، مقاومت‌هایی شکل گرفت که ریشه در فرهنگ اسلامی داشت. متفکران جهان اسلام خطرات سلطه‌ی فرهنگ غرب و فراموشی فرهنگ و هویت اسلامی را گوشزد کردند.

د) مارکسیسم، تفکری برگرفته از اندیشه‌های مارکس است که انقلاب طبقاتی (انقلاب کارگران علیه سرمایه‌داران) را تنها راه‌هایی از چنگال نظام سرمایه‌داری و مشکلات آن می‌داند.

۱۵۰-

(علیرضا رضایی، باورها و ارزش‌های بنیادین فرهنگ غرب، صفة ۳۸)

در جهان غرب، سکولاریسم به صورت جهان‌بینی غالب درآمده است؛ به گونه‌ای که دین‌داران، ناگزیر هنجارها و رفتارهای دینی خود را توجیه دنیوی و این جهانی می‌کنند.

رویکرد گزینشی جهان غرب به ابعاد معنوی و دینی جهان، سبب پیدایش و رشد برخی نهضت‌های جدید دینی شده است که از آن با عنوان پروتستانتیسم یاد می‌شود.

سکولاریسم، پاسخ فرهنگ معاصر غرب به پرسش‌های هستی‌شناسانه بشر است.

۱۴۱-

(بهزار اندرز، جهان فرهنگی، صفة ۷ و ۸)

- جهان تکوینی ماده‌ی خامی برای تصرف فرهنگ در آن (دیدگاه دوم)
- نادیده گرفتن تفاوت علوم انسانی و طبیعی (دیدگاه اول)
- محدود شدن جهان تکوینی به جهان طبیعت (دیدگاه اول)
- مهم بودن و در تعامل بودن همه‌ی جهان‌ها با یکدیگر (دیدگاه سوم)

۱۴۲-

(مهمد ابراهیم مازنی، ترکیبی، صفة‌های ۵، ۱۶ و ۱۷)

وقتی فردی کتابی می‌نویسد یا مجسمه‌ای می‌سازد، از جهان فردی به جهان فرهنگی وارد می‌شود. در فرهنگ‌های جبرگرا (فاقد مسئولیت)، انسان نمی‌تواند آینده‌اش را براساس اراده و عمل خود بسازد. پذیرش تفاوت‌ها، انگیزه‌ی شناخت متقابل جوامع و فرهنگ‌ها را از هم فراهم می‌آورد.

۱۴۳-

(فروغ‌نهمی تیموریان، فرهنگ جهانی، صفة ۱۳)

فرهنگ سرمایه‌داری، کانون ثروت و قدرت را مورد توجه قرار می‌دهد و کشورهای دیگر را در پیرامون آن به خدمت می‌گیرد. فرهنگی که تسلط یک قوم، جامعه و گروهی خاص را بر دیگران به دنبال می‌آورد و دیگران را به ضعف و ناتوانی می‌کشاند، فرهنگ سلطه یا استکبار است. فرهنگی که عقاید، ارزش‌ها و هنجارهای آن در خدمت گروه و قوم خاصی نیست؛ بلکه سعادت همه‌ی انسان‌ها را دنبال می‌کند و از عقاید و آرمان‌های مشترک انسانی سخن می‌گوید، گونه‌ی دوم فرهنگ‌هایی است که به سوی جهانی شدن گام برداشته‌اند.

۱۴۴-

(مبیه مهبی، نمونه‌های فرهنگ جهانی ۱، صفة ۱۹)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: چنین مردمی گمان می‌برند که فقط آنان خوشبخت، پیروز و مورد رشک دیگران‌اند و از همه‌ی جوامع دیگر برترند.

گزینه «۳»: همواره می‌خواهند دیگران آنان را ستایش کنند و گمان می‌برند که ملت‌های دیگر نتوانسته‌اند به موقعیتی که آنان به دست آورده‌اند، برسند و اصولاً چنین سعادت‌ی را نمی‌شناسند.

گزینه «۴»: چنین افرادی دوست دارند بر یکایک مردم جامعه‌ی خود نیز چیره شوند، ولی از آنجا که در یک جامعه، مردم برای بقای خود، غلبه بر اقوام دیگر و جلوگیری از غلبه‌ی اقوام دیگر بر خود، به هم نیازمندند، ناچارند از چیرگی بر یکدیگر خودداری کنند.

۱۴۵-

(علیرضا رضایی، نمونه‌های فرهنگ جهانی ۱، صفة ۲۰ و ۲۱)

تشریح عبارت نادرست:

غلبه‌ی نظامی گرچه به حضور مستقیم مهاجمان در مناطق جغرافیایی مورد تهاجم منجر می‌شود، اما همواره گسترش فرهنگی آنها را به دنبال نمی‌آورد.

۱۵۱-

(بهزاد انرزی، باورها و ارزش‌های بنیادین فرهنگ غرب، صفحه ۳۹ و ۴۰)

تشریح موارد نادرست:

اومانیسیم از نتایج منطقی سکولاریسم است.
اگر در فرهنگ‌های دینی، افرادی هواهای نفسانی خود را دنبال کنند، آن را به صورت آشکار و رسمی اظهار نمی‌کنند.

۱۵۲-

(فروغ نهمی تیموریان، باورها و ارزش‌های بنیادین فرهنگ غرب، صفحه ۴۲ و ۴۳)

در پایان قرن بیستم و با افول حس‌گرایی ← فرهنگ غرب دچار بحران معرفت‌شناختی شده است.
پیماد بحران معرفت‌شناختی ← امکان تشخیص درست یا غلط بودن باورها و اندیشه‌ها و خوب یا بد بودن هنجارها و رفتارها از بشر سلب می‌شود.
وجه مشترک همه صورت‌های روشنگری خاص ← کنار گذاشتن وحی و شهود در شناخت حقیقت است.

۱۵۳-

(آزاده میرزائی، باورها و ارزش‌های بنیادین فرهنگ غرب، صفحه ۴۳)

تشریح عبارت‌های نادرست:

الف) شناخت شهودی از راه مشاهده حسی و استدلال عقلی به دست نمی‌آید.
ب) وحی نوعی خاص از شناخت شهودی است.

۱۵۴-

(میبیه مهبی، چگونگی تکوین فرهنگ معاصر غرب، صفحه ۴۷)

جنگ‌های صلیبی، مواجهه اروپاییان با مسلمانان و بالاخره فتح قسطنطنیه، زمینه‌های فرو ریختن اقتدار کلیسا را فراهم کرد.
فرو ریختن اقتدار کلیسا سبب شد تا در دوران رنسانس، پادشاهان و قدرت‌های محلی به عنوان رقیبان دنیاطلب کلیسا، فرصت بروز و ظهور پیدا کنند. این رقیبان به دلیل رویکرد دنیوی خود و برای حذف کلیسا، به جای انتقاد از عملکرد آباء کلیسا، به تدریج دخالت دین را در امور دنیوی انکار کردند.

۱۵۵-

(بهزاد انرزی، چگونگی تکوین فرهنگ معاصر غرب، صفحه ۵۲ و ۵۳)

- مبنای اقتصاد قرون وسطی ← کشاورزی
- در اوایل قرن هجدهم انقلاب صنعتی در این کشور پدید آمد. ← انگلستان
- جایز دانستن همه امور در قیاس با خواست انسان ← لیبرالیسم
- نخستین انقلاب لیبرال در جهان ← انقلاب فرانسه

۱۵۶-

(فروغ نهمی تیموریان، جامعه جهانی، صفحه ۵۵)

در هر دوره تاریخی، جوامع مختلف و شبکه روابط میان آن‌ها، جامعه جهانی را می‌سازد.
ویژگی‌های فرهنگی و قدرت تأثیرگذاری جوامع مختلف موجب می‌شود، جامعه جهانی حالت‌های متفاوتی به خود بگیرد.
اگر فرهنگ‌های غالب و اثرگذار فاقد ویژگی‌های مطلوب باشند، جامعه جهانی با چالش‌ها و تضادهای درونی مواجه می‌شود.

۱۵۷-

(آزاده میرزائی، جامعه جهانی، صفحه ۵۸)

رشد تجارت و برده‌داری، انتقال برده‌های سیاه‌پوست آفریقایی به مزارع آمریکایی و انتقال ثروت به جوامع اروپایی موجب شد که بازرگانان نسبت به زمین‌داران جایگاه برتری پیدا کنند.
کشورهای غربی برای تأمین منافع اقتصادی خود، نیازمند درهم شکستن مقاومت فرهنگی اقوامی بودند که سلطه و نفوذ آن‌ها را تحمل نمی‌کردند.

۱۵۸-

(آزاده میرزائی، تحولات نظام جهانی، صفحه ۶۵ و ۶۶)

تک‌محصولی شدن اقتصاد کشورهای استعمارزده، قدرت چانه‌زنی را در اقتصاد جهانی از آنان می‌گیرد. به دلیل وابستگی اقتصادی کشورهای استعمارزده به کشورهای استعمارگر، مبادلات تجاری در سطح جهانی نامتعادل می‌شود و انتقال ثروت، به طرف کشورهای غربی ادامه پیدا می‌کند.

۱۵۹-

(آزاده میرزائی، تحولات نظام جهانی، صفحه ۶۷ و ۶۸)

تشریح عبارت‌های نادرست:

الف) دولت - ملت‌ها حاکمیت‌های سیاسی - اقتصادی جدیدی بودند.
پ) با شکل‌گیری نهادهای بین‌المللی و بازارهای مشترک منطقه‌ای، سرمایه‌گذاری شرکت‌های بین‌المللی به منطقه‌ای خاص محدود نمی‌شود.

۱۶۰-

(علیرضا رضایی، تحولات نظام جهانی، صفحه ۷۰ و ۷۱)

- ترویج علوم انسانی غربی در کشورهای غیرغربی، عمیق‌ترین تأثیر را در توزیع فرهنگ غرب در جهان دارد.
- توسعه صنعت ارتباطات، فاصله‌های زمانی و مکانی را کوتاه و جهان را کوچک کرده و آن را به صورت دهکده‌ای واحد درآورده است.
- برخورد استعماری غرب، جوامع غیرغربی را از نظر اقتصادی و سیاسی در موضع ضعف قرار داد.

فلسفه

۱۶۱-

(سیرمهم‌رها آزرکسب، امکان شناخت، صفحه ۳۶)

تفاوت شناخت افراد از یک موضوع، در معرفت‌شناسی بررسی می‌شود.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: معرفت‌شناسی، بخشی از فلسفه است که به پدیده‌ی شناخت می‌پردازد.

گزینه «۳»: هنگامی که فیلسوفی درباره‌ی موضوعاتی مانند هستی، جهان و انسان می‌اندیشد، ناگزیر درباره‌ی خود اندیشیدن و شناخت نیز دیدگاهی دارد.

گزینه «۴»: ابن سینا، شیخ اشراق، ملاصدرا و علامه طباطبایی، از فیلسوفان دوره‌ی اسلامی، همه درباره‌ی معرفت و شناخت بشر نظر داده‌اند.

۱۶۲-

(سیرمهم‌رها آزرکسب، امکان شناخت، صفحه ۳۸)

شکاکیت مطلق، یعنی شک در اصل دانستن همه‌ی دانسته‌ها. در این گزینه نیز، اصل دانستن زیر سؤال رفته است.

توضیح نکات درسی:

هیچ شکاکیتی که محدود به حوزه‌ی خاصی از علوم یا افراد خاصی باشد، شکاکیت مطلق نیست.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: شکاکیت در این گزینه، محدود به امور غیرمادی است.

گزینه «۳»: شکاکیت در این گزینه، محدود به انسان‌های پیش از رنسانس است.

گزینه «۴»: شکاکیت در این گزینه، محدود به خارج از جو کره‌ی زمین است.

۱۶۳-

(سیرمهم‌رها آزرکسب، زندگی براساس اندیشه، صفحه ۳۷ و ۳۸)

وقتی کسی داوطلب پاسخ به سؤالات سقراط می‌شد، با توجه به پاسخ او، سؤال دیگری طرح می‌کرد، به طوری که مخاطب یا پاسخ‌دهنده را به حقیقت می‌رساند و آنچه را که حق بود، از زبان پاسخ‌دهنده به دست می‌آورد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: او در هفتاد سالگی زندانی شد و به اعدام محکوم گردید، نه شصت سالگی.

گزینه «۲»: جامعه‌ی آتن در زمان او، متأثر از اندیشه‌های سوفسطائیان بود، نه مخالف آن‌ها.

گزینه «۳»: سقراط هیچ کتابی ننوشت.

۱۶۴-

(رااهله بابائی صومعه کپورین، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه ۳۰ تا ۳۳)

پارمنیدس معتقد بود مرتبه‌ی ظاهری هستی که نشان‌دهنده‌ی امور مختلف و متغیر است فقط با حواس درک می‌شود اما لایه‌ی باطنی و حقیقی هستی که بدون تغییر و جاودانه است با عقل قابل درک است.

۱۶۵-

(رااهله بابائی صومعه کپورین، زندگی براساس اندیشه، صفحه ۳۹ تا ۴۱)

سقراط می‌گفت: اگر من از ترس و مرگ یا هر خطر دیگری از فرمان خدا سرپیچی کنم سزاوار است دادگاهی تشکیل دهند و بگویند سقراط به خدا اعتقاد ندارد در آن صورت مدعی دانشی شده‌ام که در حقیقت فاقد آن هستم.

۱۶۶-

(رااهله بابائی صومعه کپورین، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه ۳۰ تا ۳۳)

هراکلیتوس در نظریه وحدت افراد می‌گوید که اموری که با هم ضد هستند می‌توانند با یکدیگر جمع شوند، وجود اضداد جهان را می‌سازد و گریزی از تضاد نیست.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: نظریه متعلق به فیثاغورس است.

گزینه «۲»: پارمنیدس برای نخستین‌بار به تفاوت بودن و شدن توجه دقیق کرد.

گزینه «۴»: نظریه متعلق به هراکلیتوس است.

۱۶۷-

(فاطمه شومیری، فلسفه و زندگی، صفحه ۲۴ و ۲۵)

در این تمثیل در حوزه هستی‌شناسی، غار تمثیل از عالم طبیعت و خارج از غار تمثیلی از عالم ماوراءطبیعت و در حوزه معرفت‌شناسی افراد درون غار دارای جهل هستند و در غل و زنجیر عادات غیرمنطقی هستند و رها شده از غار به دانایی و رهایی می‌رسد.

۱۶۸-

(فاطمه شومیری، فلسفه و زندگی، صفحه ۲۲ و ۲۳)

فواید تفکر فلسفی: فضابخشی به زندگی - دوری از مغالطه‌ها - استقلال در اندیشه - و رهایی از عادت‌های غیرمنطقی است. گزینه «۲» ربطی به این فواید ندارد.

۱۶۹-

(فاطمه شومیری، ریشه و شاخه‌های فلسفه، صفحه‌ی ۱۳ و ۱۴)

گزاره (الف) درباره‌ی عالم هستی است پس در بخش اصلی و ریشه‌ای فلسفه یعنی هستی‌شناسی قرار می‌گیرد. گزاره (ب) درباره‌ی انسان است پس در شاخه فلسفه یعنی فلسفه انسان‌شناسی قرار می‌گیرد و گزاره (ج) درباره‌ی معرفت و دانش انسان است و در بخش ریشه‌ای فلسفه یعنی معرفت‌شناسی قرار می‌گیرد.

۱۷۰-

(سیرمهم‌مرنی ریثائی، چیستی فلسفه، صفحه‌های ۴، ۵ و ۷)

- تفکر واسطه رسیدن انسان از مجهولات به معلومات است

- تفکر فلسفی

- بعدها کلمه سوفیست (دانشمند) مفهوم اصلی خود را از دست داد و مفهوم

مغالطه‌کار گرفت.

فلسفه (شاهد «گواه»)

۱۷۶-

(کتاب جامع، زندگی براساس اندیشه، صفحه ۳۷ و ۳۸ کتاب درسی)

سقراط به مردم می‌آموخت که هر چیزی را مورد سؤال قرار دهند، او جهالت افراد قدرتمند و سفسطه‌گر را به زخشان می‌کشید. از این‌رو به چهره‌ای بسیار بحث‌برانگیز تبدیل شد.

۱۷۷-

(کتاب جامع، چیستی فلسفه، صفحه ۵ کتاب درسی)

تفکر فلسفی حوزه فطرت اول را دربرنمی‌گیرد. تفکر فلسفی با عبور از فطرت اول به فطرت ثانی آغاز می‌شود.

۱۷۸-

(کتاب جامع، امکان شناخت، صفحه ۴۷ کتاب درسی)

استدلال گرگیاس به این صورت بود: اولاً چیزی وجود ندارد، ثانیاً اگر هم چیزی وجود داشته باشد برای انسان قابل شناخت نیست و انسان ابزار شناخت آن را ندارد، ثالثاً اگر برای انسان قابل شناخت باشد، نمی‌تواند آن را به دیگران بیاموزد و منتقل نماید.

۱۷۹-

(کتاب جامع، امکان شناخت، صفحه ۴۸ کتاب درسی)

در بقیه موارد صرفاً به یکی از دو صورت پیشرفت دانش اشاره شده است.

۱۸۰-

(کتاب جامع، امکان شناخت، صفحه ۴۵ کتاب درسی)

تشریح موارد نادرست:

- شناخت امری است که به تدریج حاصل می‌شود.

- علی‌رغم گستردگی شناخت و فهم ما از جهان و خود، شناخت‌ها در مجموع محدود است.

۱۷۱-

(کتاب جامع، چیستی فلسفه، صفحه ۸ کتاب درسی)

ارسطو دانش (فلسفه) را به سه شاخه تقسیم کرد که فلسفه اولی در این تقسیم‌بندی همان دانش خاص بود و در آثار ارسطو مقالات فلسفی، بعد از بخش طبیعیات قرار گرفته است.

۱۷۲-

(کتاب جامع، ریشه و شاخه‌های فلسفه، صفحه ۱۷ کتاب درسی)

برای درک بهتر هر مکتب تربیتی ابتدا باید فلسفه‌ای که پشتوانه آن مکتب است را به‌طور دقیق مطالعه کنیم.

۱۷۳-

(کتاب جامع، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه ۳۴ کتاب درسی)

سوفیست‌ها به این دلیل که سخن اندیشمندان با یکدیگر متضاد است، نظر آن‌ها را بیپوده دانستند. این گزینه به عقیده سوفیست‌ها اشاره دارد نه علت پیدایش آن‌ها.

۱۷۴-

(کتاب جامع، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه ۲۹ کتاب درسی)

واژه اوپانیساده به معنی نشستن دور هم در جای پنهان و خصوصی است و به همین دلیل می‌توان آن را گفت‌وگوهای انجمن پنهان ترجمه کرد، اوپانیساده‌ها شامل متون متعدد هندو است.

۱۷۵-

(کتاب جامع، زندگی براساس اندیشه، صفحه ۳۹ تا ۴۲ کتاب درسی)

این جمله که سقراط فلسفه را از آسمان به زمین آورد، از سیسرون فیلسوف و خطیب رومی است.

روان‌شناسی

۱۸۶-

(آزاره میرزائی، روان‌شناسی: تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌ی ۱۲ و ۱۳)

- الف) فرضیه، پاسخ اولیه پژوهشگران به مسئله‌های علمی است.
ب) نظریه‌ها با ترکیب اصول و قوانین مختلف به وجود می‌آیند.
پ) پژوهش‌های دانشمندان با طرح مسئله شروع می‌شود.

۱۸۷-

(آزاره میرزائی، روان‌شناسی: تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌ی ۱۶)

- فیلسوفان از شیوه خردگرایانه برای کسب شناخت استفاده می‌کنند که در این شیوه با کمک فلسفه و روش‌های مبتنی بر منطق، به حقیقت چیزی پی می‌برند.
عرفا از شیوه‌های مبتنی بر سیر و سلوک و روش‌های شهودی که مبتنی بر درک درونی است برای کسب شناخت استفاده می‌کنند.

۱۸۸-

(آزاره میرزائی، روان‌شناسی: تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌ی ۲۱)

- شناخت پایه شامل توجه، ادراک و حافظه و شناخت عالی شامل تفکر، استدلال، قضاوت، حل مسئله و تصمیم‌گیری است.

۱۸۹-

(آزاره میرزائی، روان‌شناسی: تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۲۲، ۲۸ و ۲۹)

تشریح عبارت‌های نادرست:

- پ) عالی‌ترین مرتبه شناخت، حل مسئله و تصمیم‌گیری است.
ت) مصاحبه ساختاریافته بر پرسش‌نامه ترجیح دارد.

۱۹۰-

(کوثر دستورائی، حافظه و علل فراموشی، صفحه‌های ۱۰۳، ۱۰۴، ۱۰۶ و ۱۰۹)

تشریح گزینه‌های دیگر:

- گزینه «۱»: منظور از نشانه درونی نشانه‌های معنایی است.
گزینه «۲»: برای اینکه تفکر در شما شکل بگیرد، به حافظه قوی نیاز است، حافظه ابزاری در جهت دستیابی به مهارت‌های مهم‌تر، هم‌چون تفکر است.
گزینه «۳»: منظور از تمایزبخشی، برجسته کردن تفاوت‌های دو مفهوم به لحاظ ظاهری و معنایی است.

۱۸۱-

(هژبر رحیمی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌ی ۵۹ و ۶۱)

- رشد سریع شناختی در نوجوانی و جوانی باعث می‌شود که فرد بهتر بتواند در مورد مسائل اخلاقی، ارزشی و دینی قضاوت کند و واکنش دقیق‌تری نشان دهد. هویت همان تمایزی است که فرد بین خود و دیگران می‌گذارد و تعریف نوجوان از هویت خویش، مستلزم نسبت دادن ویژگی‌های دینی، ارزشی و اخلاقی به خویش است.

۱۸۲-

(وفیر دهقان، حافظه و علل فراموشی، صفحه‌های ۹۰، ۹۱ و ۹۳)

- برخی با این‌که رمزگردانی خوبی دارند، اما نمی‌توانند اطلاعات را از حافظه بیرون آورند.

۱۸۳-

(وفیر دهقان، حافظه و علل فراموشی، صفحه‌ی ۹۹)

- در محاکم قضایی که از حافظه شاهدان عینی یک حادثه برای جمع‌آوری مستندات وقوع جرم استفاده می‌شود، به دلیل خطای اضافه کردن احتمال شکل‌گیری حافظه کاذب وجود دارد.

۱۸۴-

(وفیر دهقان، حافظه و علل فراموشی، صفحه‌ی ۹۷ و ۹۸)

- با توجه به نوع اطلاعات، حافظه به دو نوع معنایی و رویدادی تقسیم می‌شود. در حافظه معنایی دانش عمومی ذخیره می‌شود. مانند تاریخ انقلاب اسلامی و دلیل آلودگی هوا

- در حافظه رویدادی، تجربیات مشخصی است که به مکان و زمان مشخصی مربوط است مانند خاطرات شخصی فرد.

۱۸۵-

(وفیر دهقان، حافظه و علل فراموشی، صفحه‌ی ۹۲)

- کودکان به صورت جزءبه‌جزء اطلاعات را رمزگردانی می‌کنند، در حالی که بزرگسالان کلی و خلاصه رمز گردانی می‌کنند.

۱۹۱-

(کوثر دستورانی، حافظه و علل فراموشی، صفحه ۱۰۵ تا ۱۰۷)

الف) برای کنترل اثر گذشت زمان، از مرور مناسب استفاده کرده‌ایم (هر دو روز یک بار): مرور کارآمد
 ب) مطالب مهم و کاربردی، دوست‌داشتنی‌اند، در این مورد اهمیت ترجمه مطرح شده است: بیان اهمیت
 ج) از رسم نمودار و خلاصه‌نویسی استفاده کرده‌ایم: استفاده از چند روش حرکتی

۱۹۲-

(کوثر دستورانی، حافظه و علل فراموشی، صفحه ۱۰۵ و ۱۰۶)

تشریح موارد نادرست:

ب) برای کنترل اثر گذشت زمان، نباید فاصله مرور مطالب بیشتر از شش یا هفت ساعت باشد.
 ج) رمزگردانی بیشتر مطالب به صورت شنیداری است، اگر همین اطلاعات به صورت دیداری هم رمزگردانی شود، رمزگردانی قوی‌تر می‌شود.

۱۹۳-

(کوثر دستورانی، احساس، توجه، ادراک، صفحه ۸۴)

در این شکل حرف B بدون توجه به A و C عدد سیزده خوانده می‌شود، در حالی که همین عدد وقتی با حروف A و C می‌آید، حرف B خوانده می‌شود. (ادراک ما از یک شکل تحت تأثیر زمینه‌های مختلف، تغییر می‌کند.)

۱۹۴-

(هژبر ریمی، روان‌شناسی: تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه ۱۴)

واژه تبیین به چرایی پدیده اشاره دارد، در حالی که واژه توصیف به چیسستی پدیده مربوط می‌شود.

۱۹۵-

(هژبر ریمی، روان‌شناسی: تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه ۴۴)

در هفت سال سوم نباید با کودک به صورت آمرانه رفتار کرد و باید با او به منزله مشاور رفتار کرد. در هفت سال اول باید عواطف و احساسات صحیح او را رشد داد و با عمل و گفتار صحیح سعی کرد تا از حس تقلید او بهره‌مند شد.

۱۹۶-

(هژبر ریمی، حافظه و علل فراموشی، صفحه ۹۷)

مراحل حافظه	نوع رمزگردانی	ظرفیت یا گنجایش اندوزش	زمان بازیابی
حسی	حسی	نامحدود	حدود نیم ثانیه
کوتاه‌مدت	حسی (همراه با توجه)	۲ ± ۷ ماده	چند دقیقه
بلندمدت	عمدتاً معنایی	نامحدود	از چند دقیقه تا آخر عمر

۱۹۷-

(موسا عفتی، حافظه و علل فراموشی، صفحه ۴۷)

کودکان در ابتدا قادر به حرکات درشتی همچون بالارفتن از پله‌ها هستند، سپس مهارت حرکات ظریف مانند بستن بند کفش را به دست می‌آورند.

۱۹۸-

(موسا عفتی، حافظه و علل فراموشی، صفحه ۴۹ و ۵۰)

الف) رشد هیجانی در کودکان نسبت به حیوانات به دلیل آگاهی بیشتر و برقراری تعامل با محیط بازتر و متنوع‌تر، رشد یافته‌تر است.
 ب) با توجه به رشد آگاهی کودکان از هیجان‌های مختلف و واکنش اطرافیان هیجان‌ات ساده به هیجان‌ات مرکب تعمیم می‌یابند.

۱۹۹-

(موسا عفتی، احساس، توجه، ادراک، صفحه ۷۴)

- از مثال حاضر، اطلاعات موجود در حافظه پزشک باعث می‌شود تا به عضو خاصی بیشتر توجه کند.

- حواس ما به وسیله محرک‌های بیرونی تحریک می‌شود.

۲۰۰-

(موسا عفتی، احساس، توجه، ادراک، صفحه ۷۷)

رد درست حالتی است که در آن علامت غایب ردیابی نمی‌شود.